

№ 22
2020-йил, 24-июн
Chorshanba (32.616)

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

1918-йил 21-июндан чиқа бoshlagan

Улуғлардан улуғимсан, Ватаним!

O'zbekiston OVOZI

Кундан-кун ҳаво исиб бормоқда, коронавирус иссиқда нобуд бўлиши ростми?

Коронавирус 30°C ва ундан юқори даражада юктириш фаоллигини тўлиқ йўқотади. Ҳаво намлигининг пасайиши ва тўғридан-тўғри тушувчи қуёш нурлари вирусни нобуд қилади. Ҳаво ҳарорати 70°C ва ундан юқори бўлганда вирус тўлиқ йўқолади.

КАРАНТИН ЧЕКЛОВЛАРИ ЧЎЗИЛСА, ТЕСТ СИНОВЛАРИ 1 АВГУСТДАН БОШЛАНМАЙДИ

2020 йил 22 июнь соат 18:00 ҳолатига республика бўйича жами 63 481 нафар (жорий йилги битирувчилар 33 167 нафар) абитуриент рўйхатдан ўтган. Бу ҳақда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг ахборот хизмати хабар берди.

Эслатиб ўтамиз, абитуриентларни рўйхатдан ўтказиш жорий йилнинг 20 июлига қадар (шу кун ҳам) амалга оширилади.

2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида» ги Президент қарори қабул қилинди.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хабарига кўра, Президент қарори билан 2020/2021 ўқув йили учун қабул квоталари тасдиқланган:

Бакалаврият
кундузги таълим шаклига – 103 575 нафар;
сиртқи таълим шаклига – 31 350 нафар;
кечки таълим шаклига – 5 025 нафар.
Магистратура – 10 425 нафар.

«Тест синовлари бир кунда икки сменада ўтказилади

Давлат комиссиясининг 1-сонли баёнига мувофиқ, коронавирус пандемиясига қарши курашиш тадбирларини инобатга олиб, 2020/2021 ўқув йили қабулида тест синовлари қоида тарихида, бир кунда икки сменада ўтказилади.

Бунда ҳар бир абитуриент учун биноларда 3 м² дан кам бўлмаган жой ажратилади.

Коронавирус пандемияси шароитида санитария нормалари талабларидан келиб чиқиб, имтиҳонларда абитуриентларнинг ота-оналари ва уларнинг яқинлари учун алоҳида қутиш (тўпланиш) жойлари ташкил қилинмайди.

Ўзини ўзи молиялаштириш тизимига ўтган ОТМ контракт миқдорини ўзи мустақил белгилайди

Ўзини ўзи молиялаштириш тизимига ўтган ОТМга ўзини ўзи тўлиқ молиявий таъминлаш миқдоридан келиб чиқиб, тўлов-контракт асосида ўқитиш қийматини белгилаш ҳуқуқи берилди.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хабарига кўра, ўзини ўзи молиялаштириш тизимига ўтган олий таълим муассасаларига ўзини ўзи тўлиқ молиявий таъминлаш миқдоридан келиб чиқиб, тўлов-контракт асосида ўқитиш қийматини белгилаш ҳуқуқи берилди.

Абитуриентлар ва уларнинг ота-оналари диққатига!

2020/2021 ўқув йили учун олий таълим муассасаларига қабул жараёни бошланиши муносабати билан абитуриентлар ва уларнинг ота-оналарига қулайлик яратиш ҳамда уларни қизиқтирган саволларга тезкор жавоб бериш мақсадида Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигида **Call-марказ** ташкил этилди.

Фуқаролар (71) 246-38-57 телефон рақами орқали **Call-марказ** билан боғланиб, уларнинг қизиқтирган саволларига жавоб олишлари мумкин.

Call-марказ душанбадан шанбагача ҳар кун соат 9:00дан 17:00га қадар (тушлик – соат 13:00 дан 14:00гача) фаолият кўрсатади.

ИШЧИ ГУРУҲ САН-СОЛАРЛИККА БАРҲАМ БЕРДИ

субсидия ажратиладиган бўлди

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси спикери ўринбосари У.Иноятов бошчилигидаги парламент қўйи палатаси ишчи гуруҳи Самарқанд вилоятида камбағалликни қисқартириш, пандемия шароитида озиқ-овқат хавфсизлиги, бандликни таъминлаш ишларини беvosита жойларга чиқиб ўрганди. Айрим муаммолар масалалар ҳал этилиб, айримлари бўйича тақлифлар олинди.

Иштинхон туманида жойлашган «Чуқурқўл Балиғи» ишлаб чиқариш корхонасига балиқчилик, шолчилик, мева-сабзавотчилик йўналишида туман ҳокимлигининг қарорига асосан 22,78 га ер майдони ажратилган, ишсиз фуқаролардан 48 нафарининг бандлигини таъминлаш мақсадида уларнинг ҳар бирига 0,47 га ер майдони берилган. Туман аҳоли бандлигига кўмаклашиш маркази томонидан 48 нафар фуқаронинг ҳар бири учун 2 миллион 230 минг сўмдан, Халқ банкидан жами 223 миллион сўм субсидия ажратилиши керак эди. Лекин банк томонидан маблағ ажратиш пайсалга солиб келинаётган экан. Фуқаролар турли ташкилотларга қилган мурожаатлари жавобсиз қолаётганидан қарчаб, ишни бошлашдан қўнғи совуётган экан. Масалалар парламент ишчи гуруҳи аралашди, тегишли ташкилотларга тушунтирилди. Натижада сан-соларликка барҳам берилди, субсидия ажратиш муаммоси ҳал бўлди.

Ўрганиш жараёнида ишчи гуруҳ аъзолари ташаббуси билан туман аҳоли бандлигига кўмаклашиш маркази томонидан субсидия ажратилиши орқали жами 98 нафар фуқарога иссиқхона, 28 нафарига сув насоси, шунингдек, ҳомийлар ҳисобидан 30 та оилага 50 тадан парранда олиб берилиши таъминланди.

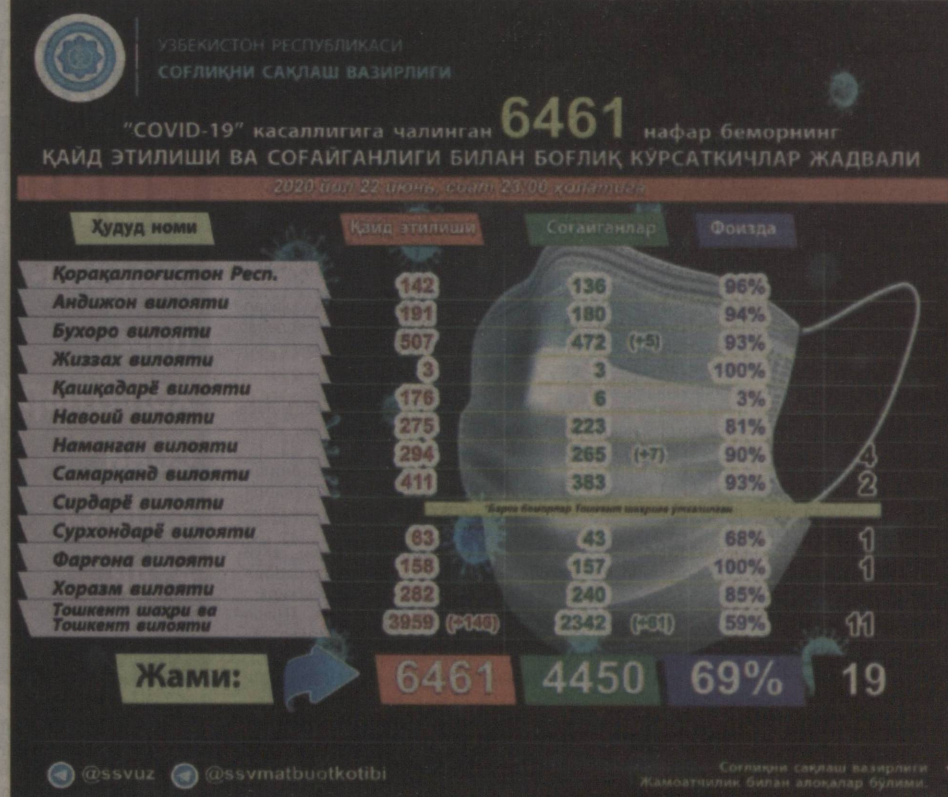
Бироқ муаммолар вазиятлар ҳам учрамоқда. Хусусан, туман аҳоли бандлигига кўмаклашиш маркази «Оқтош тоқори» кооперацияси аъзоларига шу мавсумда экилиши кўзда тутилган ер учун 2 миллион 230 минг сўмдан субсидия маблағлари ажратилмасдан қолмоқда. Пул бўлмаса, кооперациялар фаолиятини самарали ташкил этишнинг имкони йўқ. Шу боис маблағлар тўлиқ тўлаб берилиши зарур.

Шунингдек, ўрганишлар жараёнида камбағал оила вакиллари паррандачилик ва чорвачиликни имтиёзли банк кредити орқали йўлга қўйиш учун кредитни қайтариш бўйича тўлов қобилияти йўқлигини билдириб, рад қилишган. Бу каби муаммолар ҳолатларни бартараф этиш учун камбағал оила вакиллари субсидия маблағлари ҳисобидан парранда, чорва ва кўнчилик йўналишларини ташкил қилиш тақлифи берилди.

Ишчи гуруҳ аҳоли вакиллари билан суҳбатда бўлиб, уларни уйлантираётган бошқа масалаларни ҳам яқиндан ўрганди. Мурожаатлар бўйича амалий ёрдам кўрсатиладиган бўлди.

Халқ демократик партияси
Ахборот хизмати.

2020/2021 ЎҚУВ ЙИЛИДА АБИТУРИЕНТЛАРНИ ОНЛАЙН РЎЙХАТГА ОЛИШ ТАРТИБИ

ЎзХДП фракцияси аъзосининг эътирози

ОНЛАЙН-ФРАКЦИЯ

Ўзбекистон ХДП фракцияси аъзоси:

КАТТА МИҚДОРДАГИ ЖАРИМА ҲАР ДОИМ ҲАМ МАЪҚУЛ ЧОРА ЭМАС

Кеча Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда қатор қонун лойиҳалари кўриб чиқилди. Аввалроқ мазкур лойиҳалар ЎзХДП фракциясининг видеоконференц алоқа шаклидаги йиғилишида ҳам муҳокама этилган эди.

Депутатлар дастлаб «Ўзбекистонда коронавирус инфекцияси (COVID-19) тарқалишига қарши курашиш даврида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси мажлисларини видеоконференц алоқа режимида ўтказиш бўйича вақтинчалик Регламентга ўзгартиш киритиш тўғрисида»ги Қонунчилик палатасининг қарори лойиҳасини кўриб чиқилди.

Қонунчилик палатасининг видеоконференц алоқа режимида ўтказилган мажлислари, агар мажлислар ишда палата депутатлари умумий сонининг қамда ярми иштирок этса, ваколатли ҳисобланади. Бундай мажлисларда Ўзбекистон Республикасининг Конституциясини қабул қилиш, унга ўзгартишлар ва қўшимчалар киритишга йўл қўйилмаслиги белгиланмоқда.

Фракция аъзолари қуйи палата бу тартибда ишлашни тўлиқ қўлаб-қуватлади. Шундан сўнг «Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига қўшимчалар киритиш ҳақида»ги қонун лойиҳаси муҳокама қилинди.

Унга қўра, кодексга янги, 1975-модда киритилляпти. Хусусан, экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилувчи органлар давлат инспекторининг текшириш ўтказишига, ҳужалик юритувчи субъектларнинг ҳудудлари ва иншоотларини қўздан кечиришига йўл қўймаслик ёхуд давлат инспекторининг қўнуний фаолиятига бошқача тарзда тўқсинилик қилиш ҳолатлари кузатишса, жаримага тортиш қўзда тутилмоқда. Шу билан бирга, экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасидаги қонун ҳужжатлари талаблари бузилишини бартараф этиш тўғрисидаги кўрсатмаларни бажармаслик ҳам жавобгарликка сабаб бўлади. Шу каби ҳолатларга йўл қўйилганда, фуқароларга базавий ҳисоблаш миқдори-нинг бир бараваридан уч бараваригача, мансабдор шахсларга эса уч бараваридан беш бараваригача миқдорда жарима жазосини қўллаш таълиф этилмоқда.

Дилорам ИМОМОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон ХДП фракцияси аъзоси:
— Авваллоқ, шуни айтмоқчиманки, одамларни жазолаш билан уларни тўғри йўлга солиб бўлмайди. Тўғри, келтирилган зарарни қоплаш учун жарима ундириш ёки бошқа турдаги жавобгарлик қўлланилиши

табиий. Бироқ ҳар доим ҳам катта миқдордаги жаримага тортиш қўтилган натижани беравермайди.

Муаммага бир томонлама ёндашиб бўлмайди. Фақатгина раҳбар, депутат ёки олий мансаб эгаси сифатида эмас, масалага оддий фуқаро нуқтаи назари билан ҳам қарашни, шу асосда ҳулоса чиқаришни ўрганишимиз керак. Фикримча, жарималар турлари ва уларни қўлловчи таъкилотлар қўлайиши тўғри эмас. Бу аҳоли вакилларининг норозилигига сабаб бўлади. Келгусида жарималар адолатсиз қўлланилиши билан боғлиқ салбий ҳолатлар қўлайишига олиб келиши ҳам эҳтимолдан холи эмас. Энг ёмон, коррупцияга сабаб бўлиши мумкин.

Мазкур масалани яна бир ўрганиб чиқиш ҳамда қонун лойиҳасини содир

мулоҳазаларини билдирди.

Ҳеч кимга сир эмаски, ўтган уч йил давомида депутатларнинг ваколатлари кескин оширилди. Сиёсий партияларнинг ҳокимият идораларини шакллантириш борасидаги ваколатлари босқичма-босқич кенгайтирилди, депутатлик назорати эса мустаҳкамланди. Олий Мажлисининг давлат бошқаруви органлари фаолияти устидан самарали парламент назоратини ташкил қилиш, қабул қилинаётган қонунлар, муҳим ижтимоий-сиёсий, иқтисодий

аҳамиятга эга давлат дастурларининг ижросини таъминлашга қаратилган ишлари анча жонланди. Шунга қарамай, амалиёт депутатлик корпуси вакилларни тўлақонли фаолият олиб боришига тўқсинлик қилувчи айрим масалалар борлигини кўрсатмоқда. Улар орасида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати ва Сенати аъзоси томонидан юборилган депутат, сенатор сўровларига мансабдор шахслар томонидан айрим ҳолларда бепасандлик билан қараш кузатиляпти.

Яна ҳам аниқроқ айтсак, ўз вақтида жавоб берилмапти ёки муддатлари кечиктириляпти. Юборилган сўроғга мансабдор шахснинг ўзи эмас, балки ўрнига бошқа ходимлар томонидан жавоб қайтарилади. Шунингдек, маҳаллий Кенгаш депутатининг дахлсизлик ҳуқуқига риоя этилишига оид муаммолар ҳам бор.

Бунга қонунчиликдаги баъзи бўшлиқлар сабаб бўлаётгани таъкидланади. Хусусан, «Парламент назорати тўғрисида»ги қонунда депутат ва сенатор сўровига оид масала ўрганилганда мансабдор шахс номига юборилган депутат (сенатор) сўровига мансабдор шахснинг ўзи жавоб бериши лозимлиги тўғрисида мажбурий меъёр йўқ. Бу эса Олий Мажлис қонунчилик палатаси депутатлари ва Сенат аъзоларининг қўнуний талаблари, сўровларига тегишли тартибда жавоб қайтарилмаслигига сабаб бўлаётгани қайд этилди. Ингилиш иштирокчилари яна бир қатор масалалар юзасидан ҳам фикр алмашди.

Таъкидландики, қонун лойиҳасининг қабул қилиниши депутатлик фаолияти кафолатларини қўчайтириш ҳамда мансабдор шахсларнинг халқ вакиллари олдидаги масъулиятини оширишга хизмат қилиши билан аҳамиятлидир. Натижада эса бу ҳокимиятнинг бўлиниши принципини мустаҳкамлашга ҳамда вакиллик демократиясининг ривожланишига олий келади. Шу нуқтага назардан ушбу қонун лойиҳаси ХДП фракцияси аъзолари томонидан қўлаб-қуватланди.

Зилола УБАЙДУЛЛАЕВА,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

БАҲС

ИМТИЁЗ АДОЛАТГА, ТАРАҚҚИЁТГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИМИ?..

Олий таълим муассасаларига кириш имтиҳонлари яқинлашгани сари абитуриентлар ҳамда уларнинг ота-оналарида ҳаяжон кучаяди. Шу боисданми, соҳага тегишли ҳар қандай янгилик билан қизиқишади. Айниқса, кириш имтиҳонларидаги имтиёзлар, енгилликларга эътибор катта бўлади. Оммавий ахборот воситалари, хусусан, ижтимоий тармоқларда бу мавзуга оид ёритилган фикрларга муносабат билдирувчилар кўп бўлади.

Ўтган ҳафтада Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, ЎзХДП фракцияси аъзоси Мақсуда Ворисованинг олий таълим бўйича ўқишга кириш билан боғлиқ имтиёзлар ижтимоий адолат тамойилига эид экани, ёшлар ўртасида тенгсизликни келтириб чиқариши борасидаги фикри кўлаб баҳс-мунозараларга сабаб бўлди.

— Ҳар бир ёш олий таълим муассасасида ўқишни, яхши мутахассис бўлишни чин дилдан истади, — дейди Мақсуда Ворисова. — Ҳар йили қабул

Демак, ота-онаси қаерда ҳам бўлиши ёки фуқаронинг айрим ютуқларга эга бўлиши Конституцияда белгиланган меъёрдан устун қўйилиши мумкин эмас.

Бу борадаги айрим мулоҳазаларини билдирсам. Мақтабни аъло баҳоларга битирган абитуриентга ҳеч қандай имтиёз йўқ. Бироқ республика фан олимпиадалари ғолибларига имтиёз белгиланган. Алоҳида таъкидламоқчиман, республика миқёсидаги фан олимпиадаларини назарда тутяпман, халқаро олимпиада

ва қобилиятга эга, энг муҳими, ўзи танлаган соҳа бўйича йиллаб тайёргарлик кўрган йигит-қизлар олий таълимда ўқиш бахтидан бенаиб бўлмасди.

Хулоса қилиб айтганим бўлсак, қаерда ўринсиз имтиёз берилса, шу ерда коррупция, деган балога кенг эшик очилади. Айтмоқчиманки, фарзандларимизни коррупция оғуси билан сугормайлик, бошқаларини эса адолатсизлик билан ҳаётдан норози қилмайлик.

Депутатнинг юқорида келтирилган фикр-мулоҳазалари бўйича кўлаб юртдошларимиз ўз муносабатларини билдиришмоқда. Уларнинг айримларини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Нишонгул Ғаниева,
ҳамшира:

— Уч нафар фарзанднинг онасиман. Айни вақтда фарзандларим юртимиздаги турли олий таълим муассасаларида таҳсил олишяпти. Биринчи ва иккинчи фарзандларим уч йил талабалик бахтига эришолмади. Ҳар йили уларга дағдага бериб, билимларини ошириш

рилиши тўғри, бироқ кимнингдир фарзанди бўлгани учун енгиллик яратиш масаласини чўқур ўйлаб кўриш керак. Депутатимизнинг бу борадаги фикрларига қўшиламан.

Низом ИСЛОМОВ,
журналист:

— Рағбат қанчалик катта бўлса, бу ўз навбатида коррупцияни, порахўрликни келтириб чиқаради. Масалан, Зулфия давлат мукофоти совриндорларига олий ўқув юртига имтиҳонсиз кириш имтиёзи берилди. Натижада айрим ота-оналарда қандай бўлмасин ушбу мукофотни фарзандларига олиб бериш истаги кучайди. Ҳатто икки сатр шёър ёзишни билмайдиган қизларнинг шёърий тўпламлари чиқа бошлади. Мақсад — мукофот эмас, ўқишга кириш. Ҳўш, ушбу мукофотдан мақсад нима? Чинакам иқтидорларини кашф этиш, уларни кўлаб-қуватлаш, бироқ ўқишга имтиҳонсиз қирадиган ёшлар сафини қўлайитириш эмас! Тасаввур қилинг, агар бу мукофот совриндорлари учун ОТМга имтиҳонсиз кириш имтиёзи бекор қилинса, ўз-ўзидан нияти Зулфияга муносиб издош бўлиш эмас, балки бу мукофот никоби остида ўқишга имтиҳонсиз киришни ният қилган сохта ижодкорлар йўқ бўлади.

Рағбат керак, имтиёз керак. Аммо ҳеч қандай имтиёз олий ўқув юртига киришга алоқадор бўлмаслиги лозим. Чунки бу ҳамманинг ҳуқуқи. Бир ёшга берилган имтиёз бошқа бир ёшнинг тақдирига салбий таъсир қилляптими, демак, у имтиёз эмас.

Гулчехра Раҳмонова,
ўқитувчи:

— Ҳозирда Японияда яшайдиган бир курсдош акамиз Кунчикар мамлакатда кириш имтиҳонларидаги имтиёз ҳақида шундай фикр билдирди: «Япония университетларида кириш имтиҳонлари совуқ январь ойида бўлади. Имтиҳон кунлари барча иситиш тизими ўчириб қўйилди. Боиси, кимдир кондиционер ёки печкага қайноқ ўтирса, узоқроқда ўтирганга нисбатан имтиёзлик бўлиб қолиши мумкин экан».

...Хизмат вақтида ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар, ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимларининг ўғил-қизлари учун бундай имкониятлар берилиши тўғрисида. Бироқ ҳарбий хизматчилар, ҳуқуқ-тартибот органи ходимлари фарзандларига бериладиган имтиёзлар баҳсли бўлиши мумкин. Ушбу масала қўчмчиликнинг кизиктиряптими, демак, муаммо бор, ўйлаб кўриш мумкин экан».

«Ўзбекистон овози»
мухбири Махлиб
АЛИҚУЛОВА тайёрлади.

жараёнлари олдида қандай янгилик бўлар экан, деган саволга жавоб топиш мақсадида турли ахборот манбаларини кузатиб боради. Йигит-қизларнинг аксарияти талаба бўла олмаса, кейинги ҳаёти қандай давом этишини ўйлаб, хавотирланади. Бу йил ҳам анъанага қўра, олий ўқув юртига қабул ҳақида оммавий ахборот воситаларида батафсил ахборот берилади. Қабул ўринлари ошгани ёшлар билан бирга уларнинг яқинларини ҳам қувонтиргани аниқ. Бироқ ўқишга киришда имтиёзлар берилиши тўғрисидаги янгиликларни ҳар ким турлича қабул қилди. Пухта тайёргарлик кўриб, астойдил меҳнат қилган ёшларимизда хавотир пайдо бўлгани ҳам бор гап. Биз буни тўғри тушунишимиз керак.

Зеро, Конституциямизда барча фуқаролар тенг ҳуқуққа эга эканликлари белгиланган. совриндорларини эмас. Шунингдек, мудофаа ва ҳуқуқ-тартибот идоралари тизимидаги ходимлар фарзандлари учун белгиланган имтиёзга ҳам тушуниш қийин, деб ўйлайман. Негаки, бу тизимда фаолият олиб бораётганларга қанчадан-қанча қўлайликлар яратилгани барчамизга маълум. Энди йўлаб қўрайлик, уларнинг ҳисобидан фарзандларига имтиёз берилиши қанчалик ижтимоий адолат тамойилига мос келади?.. Ўқитувчи ёки қайсидир ташкилотда оддий ходим бўлиб ишлайдиган инсонларнинг фарзандлари бундан оғринмайдими?

Яна бир гап. Ҳарбий хизматни намонали ўтаганлик учун тасвია асосидаги имтиёз ҳам фақат ҳарбий соҳадаги таълим тизимига татбиқ этилса, мақсадга мувофиқ бўларди. Бу орқали ҳақиқий билим

кераклигини қайта-қайта уқтирардик. Қўшимча дарсларга қатнашди, анча-мунча маблаг сарфладик, репетитор учун пул топишга қийналган пайтларимиз ҳам бўлди. Ўзимиз учун кўп нарсадан воз кечдик. Болам ўқиса бўлди, деган ният билан сабр қилдик.

Айтишим керакки, ўзим улاردан кам ҳаяжонланмаганман. Имтиҳон жавоблари чиқиши керак бўлган кун яқинлашган сайин кечалари ухлай олмасдим. Фарзандларим келажакни ўйлаб хавотирланардим. Болаларимиз бирин-кетин талаба бўлишди. Ҳар кун уларга бунинг қадрига етишни, астойдил таълим олишларини насихат қиламан. Бу орада катта фарзандим ҳарбий хизматга бориб келди. Имтиёзлар масаласига келадиган бўлсак, буни доим ҳам ёқлаб бўлмайди. Ногиронлиги бўлган шахсларга имтиёз бе-

жараёнлари олдида қандай янгилик бўлар экан, деган саволга жавоб топиш мақсадида турли ахборот манбаларини кузатиб боради. Йигит-қизларнинг аксарияти талаба бўла олмаса, кейинги ҳаёти қандай давом этишини ўйлаб, хавотирланади. Бу йил ҳам анъанага қўра, олий ўқув юртига қабул ҳақида оммавий ахборот воситаларида батафсил ахборот берилади. Қабул ўринлари ошгани ёшлар билан бирга уларнинг яқинларини ҳам қувонтиргани аниқ. Бироқ ўқишга киришда имтиёзлар берилиши тўғрисидаги янгиликларни ҳар ким турлича қабул қилди. Пухта тайёргарлик кўриб, астойдил меҳнат қилган ёшларимизда хавотир пайдо бўлгани ҳам бор гап. Биз буни тўғри тушунишимиз керак.

Зеро, Конституциямизда барча фуқаролар тенг ҳуқуққа эга эканликлари белгиланган. совриндорларини эмас. Шунингдек, мудофаа ва ҳуқуқ-тартибот идоралари тизимидаги ходимлар фарзандлари учун белгиланган имтиёзга ҳам тушуниш қийин, деб ўйлайман. Негаки, бу тизимда фаолият олиб бораётганларга қанчадан-қанча қўлайликлар яратилгани барчамизга маълум. Энди йўлаб қўрайлик, уларнинг ҳисобидан фарзандларига имтиёз берилиши қанчалик ижтимоий адолат тамойилига мос келади?.. Ўқитувчи ёки қайсидир ташкилотда оддий ходим бўлиб ишлайдиган инсонларнинг фарзандлари бундан оғринмайдими?

Яна бир гап. Ҳарбий хизматни намонали ўтаганлик учун тасвиа асосидаги имтиёз ҳам фақат ҳарбий соҳадаги таълим тизимига татбиқ этилса, мақсадга мувофиқ бўларди. Бу орқали ҳақиқий билим

ОГОҲ БЎЛИНГ, ЎЗИНГИЗНИ АСРАНГ

Соғлиқни сақлаш вазирлиги Республикамизда яна 39 кишида коронавирус аниқлангани ҳақида маълумот берди ва 2020 йил 23 июнь соат 10:00 ҳолатига қўра, Ўзбекистонда коронавирус инфекцияси қайд этилганлар сони 6500 нафарни ташкил этмоқда.

Яна шуни қўшимча қилиб айтиш мумкин, янги касалланиш ҳолатларининг 15 нафари Карантин марказидаги фуқаролар (барчаси хориждан келган) орасида, 13 нафари Тошкент шаҳрида (шундан 12 нафари коронавирусга чалинганлар билан мулоқотда бўлиб, карантинга олинган фуқаролар орасида, 1 нафари аҳоли орасида), 11 нафари Сурхондарё вилоятида (шундан 9 нафари коронавирусга чалинганлар билан мулоқотда бўлиб, карантинга олинган фуқаролар орасида, 2 нафари аҳоли орасида) аниқланган.

Бундан ташқари, 22 июнь куни жами 146 та янги ҳолат аниқланган ва 73 бемор тузалган. Шундай қилиб, республикада жами тузалганлар сони 4450 нафарга етди. Айни вақтда шифохоналарда 2031 бемор даволанмоқда, улардан 15 нафари оғир, 4 нафари эса ўта оғир аҳволда.

Тошкент шаҳрида блокпостлар қайта тикланади

Республика махсус комиссиясининг қарорига мувофиқ қўчайтирилган санитария-гигиена назоратини таъминлашга қаратилган бир қатор чора-тадбирлар белгиланди.

Унга қўра, Тошкент шаҳрида коронавирус инфекцияси аниқланган «қизил» ҳудудлар блокпостлар ўрнатган ҳолда маҳалла, даҳалар ва кўчалар кесимида ёпилиши, карантинга олинган фуқароларнинг уйи

олдида 24 соатлик навбатчилик ташкил этилиши белгиланди. Маълумот учун яна шуни айтиш мумкинки, Тошкент шаҳрининг барча туманлари «сарик» ҳудудлар тоифасига киритилган.

Бундан ташқари, аҳоли орасида касалланиш ҳолатлари аниқланган маҳаллалар эпидемиологик ҳавф бўйича «қизил» тоифага киритилди. Хусусан:

Миробод тумани: «Файзобод»;

Мирзо-Улуғбек тумани: Х. Абдуллаев номидаги, «Оқўрғон», «Авайхон», «Янги Авайхон», «Шўртепа»;

Юнусобод тумани: «Тикланиш», «Туркистон», «Халқабоб», «Ифтихор», «Нурмакон», «Оқтепа», «Шарқ ҳайқати», «Собиробод»;

Яшнобод тумани: «Кўксарой», «Қўйлиқобод», «Гўзал», «Машинасозлар», «Тонг», «Катта-Қўйлик», «Ўрта Масжид»;

Учтепа тумани: «Богистон», «Нишабарик», «Дегрез», «Тақачи», «Ҳайратий», «Ўрикзор», «Қўрмақобод»;

Яккасарой тумани: «Муқимий», «Қушбеги»;

Шайхонтоҳур тумани: «Шодлик», О. Хўжаев номидаги, «Богқўча», «Камолон», «Чақар», «Жангоҳ», «Янги Белтепа», «Гул-обод», «Зафаробод», «Эшонгузар»;

Сергели тумани: «Ҳабийи», «Янги Сергели», «Эзгулик», 8- ва 9-саноат

РЕСПУБЛИКАМИЗДА КОРОНАВИРУСДАН

**зарарла-
ниш
ҳолатлари
сони
6500 га
етди**

худудлари:

Олмазор тумани: «Шодиёна», «Истикбол», «Нихол», «Ёшлик», «Чигатой Оқтепа», «Гулзор», «Аҳил», «Гуруч арик», «Испом ота», «Чуқурсой», «Себзор», «Хончорбоғ», «Қуштут», «Эски шаҳар»,

«Университет», Мирзо Ғолиб номидаги, «Аллой», «Олимпия», «Шифокорлар»;

Бектемир тумани: «Бинокор», «Абай»;

Чилонзор тумани: «Қатортол», «Катта Қозиробод», «Катта Чилонзор-2», «Гулистон», «Якка тут».

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларининг тегишли ҳудудда карантин қоидаларига тўлиқ риоя этилиши таъминлаш учун шахсан жавобгар эканликлари белгиланган.

Бунда тегишли ҳудудда карантин талабларини таъминламаганиги туфайли фуқароларга коронавирус инфекцияси тарқалишига йўл қўйган раҳбарларга лавозимидан озод этишга-ча бўлган интизомий таъсир чораси қўлланилиши тўғрисида огоҳлантирилган.

Бундан ташқари, жорий йилнинг 20 июнь ҳолати бўйича туман ва шаҳарлар эпидемиологик тоифаларининг янгиланган рўйхати эълон қилинди. Унга қўра, 5та туман-шаҳар «яшил» ҳудуд бўлиб, ушбу ҳудудларда жойлашган масжидлар намозхоналар учун очилди.

Хусусан, Навоий вилояти Хатирчи тумани, Наманган вилояти Ўйчи тумани, Сирдарё вилояти Янгиер шаҳри, Сурхондарё вилояти Термиз шаҳри ва Тошкент вилояти Ангрён шаҳрига «яшил» ҳудуд тоифаси берилди.

Ўзбекистон мусулмонлари идорасининг карантин даврида масжидлар фаолиятини ташкил этиш юзасидан баёнотиға мувофиқ, шу йил 22 июндан бошлаб ушбу ҳудудларда жойлашган масжидлар намозхоналар учун очилди.

«Қизил» ёки «сарик» ҳудудлардан «яшил» ҳудудлар қаторига ўтиш ва масжидлар ўз фаолиятини қайта бошлашида, яъни ҳар бир инсоннинг ҳиссаси катта бўлади, карантин мезонларига амал қилиш аини матлуб ва шариятда буюрилган ишдир», дейилди Дин ишлари бўйича қўмита матбуот хизмати маълумотида.

«Ўзбекистон овози» мухбири
Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ тайёрлади.

Парламентдаги энг ёш депутат билан суҳбат

ДОЛЗАРЪ МАВЗУЛАР

ШЕРЗОД РАҲИМОВ:

БИЗДА ЎҚИШГА КИРИШ ҚИЙИН, ЎҚИШ ОСОН

Ривожланган давлатларда эса бунинг акси

ларни нималарда кўрасиз?

— Ёшларнинг таълим олиши, ишлаши, тадбиркорлик ёки илм билан шугулланиши учун етарли шароитлар яратилган, деб биламан. Уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга қаратилган қонунчилик такомиллаштирилиб боришмоқда. Масалан, парламентда 30 ёшгача бўлган депутатлар 9 нафарни ташкил этади. Бу халққаро миқёсда олиб қараганда, энг юқори кўрсаткичлардан ҳисобланади. Бироқ жойларда ёшлар билан боғлиқ масалалар оз эмас.

Биринчи навбатда, **олий ўқув юр-ларига қабул бўйича янада янгича ёндашувни жорий этиш керак, деб ўйлайман.** Бу йил бюджет ҳисобидан қабул сони ошгани яхши бўлди. Аммо ривожланган давлатлар тажрибаси қандай? Нега ёшларимиз орасида Россияда ўқишга кириш осон экан, ўша ёққа кетаман, деган фикрлар кўпайиб бораёпти.

Ўйлашимча, аҳолининг асосий қисмини имкон қадар олий маълумотли қилишимиз керак. Ҳар бир соҳа эгаси олий маълумотга эга бўлса бунинг нимаси ёмон? Фермер ёки боғбонга маълумот керак эмасми? Сартарош, курувчи ёки ошпаз ҳам маҳоратли, ҳам юксак билими бўлса, фақатгина яхшиликка хизмат қилади-ку.

Бунинг учун биринчи навбатда олий таълим муассасалари ва қабул сонини кўпайтириш зарур. Бизда қизиқ бир ҳолат бор, олий таълим муассасаларига имтиҳон топириши, ўқишга кириш жуда ҳам мураккаб. Лекин ўқиш осон. Ривожланган давлатларда бунинг акси: ўқийман деганга олий ўқув юр-тига кириш осон, аммо ўқиш жараёни қийин. Курсдан-курса ўтиш имтиҳонларини топириши учун қаттиқ меҳнат қилиш керак. Бизда ҳам талаба бўлиш имкони кенгайтирилсин.

Олий ўқув юртида ҳаққоний ўқитилсин. Дарсга келмаган, яхши ўқимас талабага таъминотлик билан баҳо қўйилмасин. Ўқийдиган чет-латилсин, интизомий жазо қўллانسин. Яна айтман, чет элда талаба бўлиш эмас, ушбу мақомни сақлаб қолиш, ўқишни битириб олиш энг асосий масала саналади. Бу ҳақда хатто қўллаб-қувватлаш керак. Қатъий интизом, белгиланган тартиб бўлмас экан, олий таълим муассасаларини битирувчилари билан мактабни битирувчилар ўртасида фарқ катта бўлмайди.

— Таълим тўғрисидаги тақлифларингизни эшитдик. Тарбия борасидаги фикрингиз қандай?

— Инсонлар каби оилалар ҳам турлича бўлади. Баъзи ота-оналар борки, фарзандининг истиқболи учун куну тун

куйиб-пишади. Баъзилари эса бола-сига вақт ажрата олмайди. Ҳаттоки, “ўқиб ким бўлар эдинг”, дегувчилар ҳам оз эмас. Бу фикрга тоқат қилиб бўлмайди. Ҳамма ўқиганлар олим бўлиши шарт эмас. Мухими, улар ўз тақдирини ўзи ярата оладиган, ўз Ватанида бирор соҳанинг эгаси бўлади, фарзандига тўғри ҳамда муносиб тарбия берадиган шахс сифатида шаклланади.

Ёшлар тарбияси, уларнинг одоб-ахлоқи, билими ҳақида кўп гапирилади, танқид қилинади. Қарс икки қўлдан чиққандек, бунинг ҳам ўзига яраша муржаат қилишмоқда. Уларга йўл-йўриқ кўрсатиб, тушунтиришга ҳаракат қилиш керак. Бироқ кредит олиш, тадбиркорлик учун ер ёки лицензия берилиши билан боғлиқ турли тўсиқлар, қийинчиликлар ҳали ҳануз давом этмоқда. Ушбу соҳалардаги бюрократияга мулк чек қўйиш, қоғоз-бозиликдан бутунлай воз кечиш лозим.

Масалан, банкдан кредит олаётган шахс 10 сўм учун 20 сўмлик мулкни гаровга қўйяпти. Шунда ҳам майда-чуйда қоғозлар, ҳали у, ҳали бу идорадан маълумот сўралиб, фуқарони овора қилиш, вақтинчи совиришига йўл қўйилмоқда. Кредитлар суммаси ҳам имкон қадар чекланмаслиги, асосий-си, кредит бериш рақамлаштирилиши керак, деб ўйлайман. Биз аллақачон мана шу босқичга, рақамлаштириш жараёнига етиб келдик.

Умуман олганда, қайси соҳа бўлишдан қатъий назар ўзгартириш қилишдан, янгиланган тартибдан чўчимаслик лозим. Қоғозбозиликдан воз кечиш орқали вақт, маблағ ҳамда ресурсни тежаш юзасига келади. Тадбиркорга имконият яратиш билан эса янги иш ўринлари қўяди, аҳоли бандлиги таъминланади. Ўзгаришлар қўлтидан натижани бермас, чўчимаслик, яна янги чоралар топиш даркор.

— Шундангина дивергенция бўлади, ишлаб чиқариётган қонунлар тақомиллашади, ишлайди, наф қелтиради.

...Тўғриси айтганда, парламентнинг энг ёш аъзоси билан кечган суҳбатдан янада аниқроқ гапларни кутандик. Бироқ у саволларга бир мунча дипломатия билан жавоб берди. Саҳифамиз қаҳрамонининг парламент аъзоси сифатида амалий ишлари, тажрибаси янада ортилишига ишонамиз. Кейинги суҳбатларимизда ундан янада аниқ тақлифлар, танқидий фикр-мулоҳазаларни кутиб қоламиз.

боғлиқ муаммолар кўтарилади. Булар босқичма-босқич режага кўра, ҳал қилиб боришмоқда. Фақатгина уларнинг икроси, дастурларнинг амалиётга жорий этилиш ҳолатлари билан боғлиқ ишлар устидан депутатлик ҳамда жамоатчилик назоратини янада кучайтиришимиз талаб этилади.

Шунингдек, кичик бизнес ва оилавий тадбиркорлиқни ривожлантириш ҳар бир ҳудудда бош масалалардан бўлиб, иш-сиёлиқни камайтириш, аҳоли бандлигини таъминлашга хизмат қилади.

Умуман олганда, қайси соҳа бўлишдан қатъий назар ўзгартириш қилишдан, янгиланган тартибдан чўчимаслик лозим. Қоғозбозиликдан воз кечиш орқали вақт, маблағ ҳамда ресурсни тежаш юзасига келади. Тадбиркорга имконият яратиш билан эса янги иш ўринлари қўяди, аҳоли бандлиги таъминланади. Ўзгаришлар қўлтидан натижани бермас, чўчимаслик, яна янги чоралар топиш даркор.

— Шундангина дивергенция бўлади, ишлаб чиқариётган қонунлар тақомиллашади, ишлайди, наф қелтиради.

...Тўғриси айтганда, парламентнинг энг ёш аъзоси билан кечган суҳбатдан янада аниқроқ гапларни кутандик. Бироқ у саволларга бир мунча дипломатия билан жавоб берди. Саҳифамиз қаҳрамонининг парламент аъзоси сифатида амалий ишлари, тажрибаси янада ортилишига ишонамиз. Кейинги суҳбатларимизда ундан янада аниқ тақлифлар, танқидий фикр-мулоҳазаларни кутиб қоламиз.

“Ўзбекистон овози” мухбири
Зилола УБАЙДУЛЛАЕВА
суҳбатлашди.

КАМБАҒАЛЛИККА ҚАРШИ КУРАШИШ САРИ БИРИНЧИ ҚАДАМ

Пандемия шароитида турмуш тарзи-мизда, кўнгилмизда, дунёқарошимизда ўзгаришлар бўлди. Шулардан бири тўйлар билан боғлиқ.

Хабарингиз бор, махсус комиссия қарори билан вирус хавфи кам ҳудудларда ихчам, яъни 30 кишидан ошмаган меҳмон билан никоҳ маросимлари ўтказишга рухсат берилди. Белгиланган шу тартиб асосида юртимиз бўйлаб шу кунларда тўйлар давом этмоқда.

Илгариги ҳолатларни бир эсланг, катта харажат эвазига қилинган тўйдан кейин иқтисодий қийин аҳволга тушганлар ҳақида кўп эшитганмиз. Нафақат эшитиш, балки бошимиздан ҳам ўтган. Энг ёмони, беҳуда харажатларга чек қўйиш, бўйича қанчалик тарғибот олиб боришмасин, кутилган натижага эриша олмаётган эдик.

Ўттиз кишилик ихчам тўйдан кейин эса уй эгалари анча маблағи тежаллиб қолганини, унинг фойзли ўтганини ор-тиқча югир-югирлар бўлмаганини мам-нунлик билан айтмоқда. Энг муҳими, тўй ўтказишдан мақсад дабдабозлик эмас, балки икки ёшнинг оила қуриши ва бахтли яшаб кетиши эканини англай бошладик.

Яна шуни таъкидлаш ўринлики, тўйларимиз қанчалик дабдабали бўлгани билан ажралишлар сони кескин ошиб кетгани ҳеч биримизга сир эмас. Суд оstonасигача келган эр-хотин ота-она-мунунчи билан айтмоқда. Энг муҳими, турмушга узатди, бизнинг шу ишимиз урилиши, дея ўйлаб ҳам кўргани йўқ. Ажралишларга кўп ҳолларда қудаларнинг олди-бердиси сабаб бўлгани ҳам бор гап.

Бизда мол-давлатини кўз-кўз қилиб, доврўг таратиш учунгина тўй қилаётганлар афсуски, орамизда кам эмас. Улар фармон, қарор, ҳатто карантиннинг аҳамияти ва оқибати ҳақида ўйлаб ҳам кўришмайди. Унутмайлик, “элнинг оғзига тушган” тўй доврўги келин-куёвлар учун бахт қалити бўла олмайд.

Яна бир масала. Ҳар бир анъана ўз вақтида кинингидан ташаббуси асосида вужудга келган. Йиллар, асрлар ўтиб бу ташаббус урф-одага айланган. 30 кишилик тўйларни ўтказиб, ундан орттирилган пулга банкда ёшлар номида ҳисоб рақам очиб берилса, ёш оиланинг оёққа туриши учун пойдевори бўлар эди, назаримда. Келинлар, шу 30 кишилик тўйни анъанага айлантирайлик. Мамлакатимизда карантин туганидани кейин ҳам бу одат давом этса, фойдалан холи бўлмайди. Йиллаб топганини бир кунлик тўйга эмас, фойда келтирадиган бошқа ишларга сарфлайди. Қарабсизки, вақт ўтиб, қарзга ботган инсонлар ўрнига ўз иши-га, бизнесига эга шахслар кўпаяди.

Робия КАЗИМОВА,

ЎзХДП Бухоро шаҳар кенгаши раиси.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида айни пайтда Халқ демократик партиясидан сайланган 22 нафар депутат қонун ижодкорлиги жараёнида электротат манфаатига дахлдор тақлифлар, фикр-мулоҳазалари билан фаол иштирок этиб келмоқда. Парламентдаги энг ёши улуг ва энг ёш депутат ҳам ХДП фракцияси сафида бўлиб, бу ўзаро тажриба алмашиш ҳамда ранг-баранг фикрларни юзага келтириши табиий, албатта.

Газетамиз орқали бериб борилаётган «Депутат билан суҳбат» руқнининг бу галги меҳмони Шерзод Раҳимовдир. У Қонунчилик палатасидаги энг ёш депутат, Ёшлар парламенти аъзоси.

— Бугун мен парламентдаги энг ёш депутатлигим билан озгина фахрланишим мумкин. Лекин масъулиятни ҳам сезиб турибман. Ёш депутатга ҳеч қандай имтиёз йўқ, албатта. Аммо бунга муносиб бўлиш, ёшлар номидан гапириш осон эмас. Шунинг учун кўп ўқишим, ўрганишим керак. Тақдиримга ёзилган чоғи, туман Кенгашига сайланган вақтимда ҳам юртимиз депутатлари орасида энг ёши кичиги эдим. Шундай бўлса-да, одамлар ишончини оқлашга қаттиқ ҳаракат қилдим. Парламент депутатлигига сайланишим ҳам шу ишонч туфайли, деб биламан.

Шуни алоҳида айтишим керакки, мамлакатимизда ёшлар сиёсати давлат даражасига кўтарилган, уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга қаратилган чора-тадбирлар изчил амалга оширилмоқда. Бугун мен парламентда ёшлар номидан сўзлайман, уларнинг хоҳиш-иродасини, орзу интилишларини ифода этаман. Ёшлар парламенти-нинг ташкил этилиши барчамиз учун

кутилмаган янгиланган сифатида жуда катта мамнуният билан кутиб олинди. Бу борада мамлакатимиз ёшларининг фикрлари ўрганилмоқда, онлайн мулоқотлар олиб бориляпти. Ҳар бир соҳа бўйича тақлифлар билдирилмоқда. Ушбу жараёнларда иштирок этаётганимдан фахрланаман.

Хўш, ёшлар парламентини ташкил этишдан асосий мақсад нимада? Аввало, ёшларнинг манфаатларини парламент минбарига олиб чиқиш қонун ижодкорлигида ёшларнинг иштирокини таъминлашдан иборат. Шунингдек, юртимиз аҳолисини миллий қонунчилигимиз билан таништириб бориш, ҳуқуқий саводхонлиги юқори бўлган авлодини тарбиялаш. Энг чекка ҳудудлардан тортиб, марказгача бўлган йигит-қизларга қонунларни уларга тушунарли тилда ет-казиш, шунингдек, фикр-мулоҳазаларини ўрганиш масаласи ҳам қамраб олинган.

— Ёшларнинг вакили сифатида уларни қизиқтираётган масалалар, қийнаётган муаммолар ва камчилик-

ундириш учун қўйилган барча инкасса топириқномалари қаҳир олиганидан тадбиркорлар мамнун эканини билдирилди. Туман марказий дехқон бозоридан айрим муаммолар борлиги қузатилди. Айниқса, қўриқлаш хизмати йўқлиги сотувчиларни ташвишлантираётганини айтишди. Туман ҳокимлиги ёрдамида бу масала ҳам ўз ечимини топадиган бўлди.

Тумандаги “Улус” маҳалласида яшовчи камбағаллик рўйхатида турган Саодат Пулатованинг хонадонидида ҳам бўлди. Боқувчиси йўқ бу аёлнинг қарамотида икки нафар вояга етмаган фарзанди бор экан. Ушбу хонадонга субсидия ажратилиб, иссиқхона қуриб берибди, уй шароитида қўлпайтириш учун қуён ҳам топирилибди. Айни пайтда Саодат Пулатовани ўйлантираётган муаммолар ўрганилди.

Нуробод туманида бугунги кунда томорқа ер эгаларига Бандликка қўмақлаш давлат жамғармаси маблағлари ҳисобидан 86 нафар ишсиз фуқарога 126 миллион сўмлик субсидия ажратилган. Натижада 11 нафар фуқарога енгил конструкцияли иссиқхона, 75 нафарига эса сўғориш воситалари таъминотчи қорхоналар томонидан оқиб берилган. Субсидия ажратилган фуқаролардан 63 нафар камбағал оилалар аъзолари, 11 нафари ишсиз фуқаролардир.

Маблағлардан мақсадли фойдаланиш ҳолати мониторинг қилинганида ишсиз фуқаролар томорқаларида озик-овқат маҳсулотларини етиштираётганини аниқланди ва улар бу ёрдамдан миннатдор эканини айтишди. Ушбу субсидияларга эҳтиёжи бўлган 240 нафар ишсиз фуқаро рўйхати шакллантирилган бўлиб, уларга босқичма-босқич маблағ ажратилиши белгиланган.

Депутатларнинг масъулият ўриганиши бежиз кетмади, икроси ҳокимияти ва мутасаддиларнинг масъулияти оширилди. Йўл қўйилган хато-камчиликлар бар-раф этилди, муаммоларга ечим топилиди. Айрим масалалар қонунчилик йўли билан ҳал этилиши белгиланган бўлди.

Фирдавс ШАРИПОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси
депутати, ЎзХДП фракцияси ҳамда
Меҳнат ва иқтисодий масалалар
қўмитаси аъзоси.

ДЕПУТАТЛАР МУАММОЛАРНИ ЎРГАНИШДИ

айримларини жойида ҳал этишди

Ўтган ҳафтада парламент қўйи палатасидаги ЎзХДП фракцияси ишчи гуруҳи камбағалликни қисқартириш, аҳоли бандлигини таъминлаш, тадбиркорларни қийнаб келаётган муаммоларни яқиндан ўрганиш мақсадида Самарқанд вилояти-да бўлди. Хусусан, Нуробод туманидаги ҳақиқий ҳолат ўрганилди.

Нуробод ҳудуди жиҳатдан вилоятнинг энг катта туманларидан бири. Биз борган кун, яъни 16 июнда туман гапларларини мўл ҳосил етиштирганликлари билан табрикладик.

Сухроб Нормуродов “Хумоюн боғи” кўп тармоқли фермер ҳўжалиги аъзоси, тадбиркор. Унинг 35 миллион сўм маблағ эвазига Хитойдан келтирилган блок гишт ишлаб чиқарувчи цех қурибди. Цех икара-га олинган жойида ишлаб келаётган экан. Шу боис тадбиркор ер майдони ажратили-шида амалий ёрдам сўради. Муаммо аук-цион тизими орқали қонунчилик доирасида ҳал этиладиган бўлди.

Яна бир тадбиркорлик субъекти “Жут-той уй-ҳўй қурилиш” МЧК фаолияти ҳам ўрганилди. 25 нафар ишчи-ҳодимнинг

аксарияти ёшлар бўлиб, 6 та йўналишда (блок гишт, мебель, брусчатка, тунука-созлик, бетон тайёрлаш) ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. Қўшимча иш ўрни яратиш бўйича 300 миллион сўм кредит олиш ма-саласи пайсалга солиб келинаётган экан. Мутасаддилар билан гаплашилди, масала тез кунларда ҳал этиладиган бўлди.

Нуробод тумани бўйича Коронавирус пандемияси даврида ўз фаолиятини тўх-татган ёки товарлар (хизматлар) реали-зациясидан тушуми 50 фоиздан кўпроққа камайган микрофирма, кичик қорхоналар сони ўрганилди. Президент фармон ва қарорлари асосида 76 та қорхонага мол-мулк солиғи ҳамда 88 та қорхонага ер со-лиғи учун ҳисобланган пенялар ҳисобдан чиқарилган экан.

Бундан ташқари, 2020 йил 1 апрелдан 1 октябргача бўлган даврда 655 нафар яқка тартибдаги тадбиркорга, 111 нафар “Хунарманд” уюшмаси аъзосига солиқ тўловлари бўйича имтиёз берилган. Шу-нингдек, 164 ҳўжалик юритувчи субъектлар 503,4 млн. сўмлик мол-мулк солиқлари тў-лашдан озод этилиб, мажбурий тартибда

СУДЬЯЛАР МАҚОМИ ТЎҒРИСИДА

қонун қабул қилиш тақлифи билдирилди

Ҳуқуқий-демократик давлат қуриш-нинг энг асосий шартларидан бири — суд мустақиллигини таъминлаш экани исбот талаб қилмайдиган ҳақиқатдир. Суд том маънода мустақил бўлсагина қонун у-туворлиги таъминланади. Қонун устувор бўлган жамиятда эса фуқаролар ҳуқуқлари тўла ҳимоя этилиши мумкин.

Кейинги икки-уч йилда мамлакатимиз-да сўз мустақиллигига эришиш йўлида муҳим чора-тадбирлар қўрилди. Инсон ҳуқуқлари, манфаати ҳимояси барча дара-жадаги давлат идоралари учун энг муҳим вазифа сифатида илгари сурилди.

Бугунги катта-кичик раҳбарлар фа-лоиятига баҳо берилганда, аввало улар одамларни қай даражада рози қилаётгани ҳисобга олинган бўлди.

Сиёсий партиялар, депутатлар фа-лоияти даражаси фуқаролар манфаатини қай даражада ҳимоя этаётганига қараб белгиланади. Тўғриси айтганда, бу ма-салада зиммаларни катта, масъулиятли вазифалар юклаган.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев 2020 йил 24 январь кун Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномасида суд-ҳуқуқ соҳасидаги ислохотлар, айниқса, суд му-стақиллигини тўлиқ таъминлаш энг муҳим вазифалардан бири экани, суд оstonасига қадам қўйган ҳар бир инсон Ўзбекистонда адолат ҳўми сураётганига ишонч ҳосил қилиши кераклигини таъкидлаб ўтган эди.

Бу йўналишда тизимли ишлар олиб бо-рилаётгани кўпчиликка маълум, албатта. Бироқ олдинда ечимини кутаётган қатор долзарб вазифалар ҳам турибди.

Яқинда Олий Мажлис ҳузуридаги Суд ҳокимияти мустақиллигини таъминлашга қўмақлашувчи комиссия, Сенатнинг Суд ҳуқуқ масалалари ва коррупцияга қарши курашиш қўмитаси, Қонунчилик палата-сининг Коррупцияга қарши курашиш ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитасининг бўлиб ўтган қўшма йигилишида ҳам суд соҳа-сидаги ислохотларни янада кучайтириш масалалари муҳокама этилди.

Суд ҳокимияти ва судьяларнинг му-стақиллигини таъминлашда халқ билан очиқ мулоқотлар ўтказиш, жойлардаги муаммоларни ўрганиш, суд ҳокимияти ва судьяларнинг мустақиллигига салбий таъсир кўрсатаётган омилларни аниқлаш мақсадида ҳудудларда депутатлар ва сенаторлар томонидан тахлиллар ўткази-лиши мақсадга мувофиқ, деб топилди.

Шу муносабат билан, жорий йилининг 12-13 июнь кунлари сенатор ва депутатлар суд ҳокимиятининг мустақиллигини таъминлаш, одил судловни амалга ошириш ва очили-гини таъминлаш, одил судловни амалга оширишга оид қонунлар самардорлиги ҳақида уларни тақомиллаштириш масала-ларини ўрганиш юзасидан Тошкент шаҳар суди, Олий суд ва Судьялар олий мактаби фаолияти билан яқиндан танишишлар.

Суд фаолиятини тақомиллаштириш ҳалақат бераётган муаммолар ўрганилди. Судлар фаолиятини тартибга солувчи қонун ҳужжатларини тақомиллаштириш, одил судловга эришиш ва судлар фа-лоиятининг очилиги, судларнинг оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорлиги, судлар фаолиятига ахборот-коммуникация технологиялари жорий этилиши, сайёр суд мажлислари ҳамда сайёр қабуллар сама-

радорлигини ошириш, суд раисларининг халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлари-да ахборот бериши, суд соҳасида олий маалаки кадрларини тайёрлаш масала-лари юзасидан амалга оширилган ишлар тахлил этилди, судьяларнинг фикрлари ўрганилди ва тақлифлар олинди.

Судлар фаолиятини тартибга солувчи қонун ҳужжатларини тақомиллаштириш мақсадида “Судьялар мақоми тўғрисида”ги Қонунни қабул қилиш кераклиги тўғриси-даги тақлифлар ҳам билдирилди. Ушбу ҳужжатнинг қабул қилиниши судьялар фаолияти билан боғлиқ барча норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ва улардаги кафолат-ларни ягона қонунда бирлаштиради.

Энг муҳими, бундай қонун қабул қи-лиши ҳаётнинг ўзи талаб этаётган, деб ўйлайман. Депутатлар ва сенаторлар ҳамкорлигида ҳудудларда олиб бори-лаётган ўрганишлар давомида ҳам бу тақлифларни билдирилган кўп бўлди. Демак, бу масала ҳар томонлама чуқур ўрганилиши ва ҳаётга жорий этилиши керак бўлади.

Зухра ШОДИЕВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси
депутати.

Бир гуруҳ фермерлар Ўзбекистон Халқ Демократик партияси Марказий Кенгаши, “Ўзбекистон овози” газетаси тахририятига мурожаат қилишди.

Суд орқали ҳақ-ҳуқуқи тикланган, аммо ерини ҳануз қайтариб ололмаётган фермер Элмурод Қурбоноев шундай дейди:

— Суд қарори ижросини таъминламаётган туман ҳокими фаолиятига ким баҳо беради? Қаранг, пандемия шароитида экин эккан, дон етиштириб келаётган 25 фермернинг ерини олиб қўйишмоқда. Агар зарур бўлса, йил охирида малакали мутахассисларни жалб қилиб, ҳақиқий аҳволни ўрганса бўларди-ку. Сиздан илтимос, далаларга, деҳқон ва чорвадорлар ҳузурига борсангиз. Нимани кўрсангиз, шунга ўзингиз...

У — ери олиб қўйилган фермер Феруз Нуъмонов бизни аввал Чоршанбе кўрғонига бошлаб борди. Ҳавасим келди, жуда обод бўлибди. Йўл четидида қўшқаватли савдо дўкони акасига тегишли экан.

— Ана шу дўкони гаровга қўйиб, банкдан кредит олмақчимиз. Хориждан 20-25 бош зотли мол олиб келмоқчимиз.

— Ҳозир молларингиз йўқми?

— Юринг, ўз кўзингиз билан кўрасиз...

У собиқ Парда Шербобоев номли хўжаликнинг Бешкапа қишлоғига бошлади. Йўлда оддий оила тарихи билан танишаман. Отаси Нуъмон Ўроқов узоқ йиллар хўжаликда ишлаб, фарзандларини ерга меҳр қўйишга, ҳалолликка ўргатади. Уч ўғилдан кенжаси Феруз 2013 йилда чорвачилик фермер хўжалиғи тузади. Унга 12 гектар сугориладиган ер ажратилади. Ўзини аямай ишлайди, йигирма саккиз ёшдан ўтиб ўйланди, умр йўлдоши билан дала бошидаги кичик молхона ёнидаги иморатда яшашапти.

Унинг даласига келганимизда кўнгилм бирдан ёришди. Ҳўза яхши ўсаётди, галла бошқоқлари ҳосилга тўла. Шу жойдаги молхонада 33 бош зотли қорамол, 42 бош қўй-қўзи, қўлунлаган икки бош бия парвартиш қилинаётган экан. Табиий офатдан жабр кўрган сирдарёликларга хайрия сифатида 250 қўлғи жўнатибди.

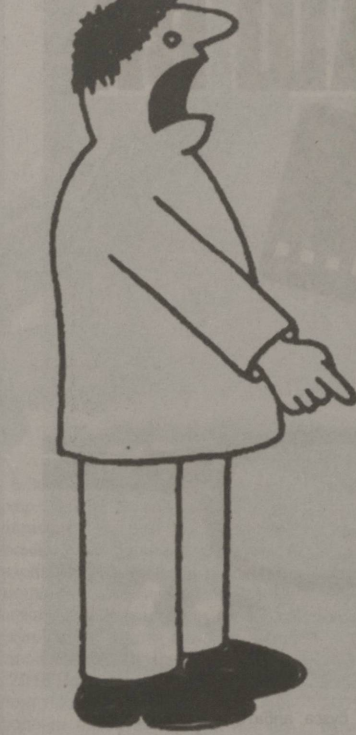
Биз қўлғаб фермерлар билан шартнома тузганимиз, — дейди телефон орқали боғланганимизда Шахрисабз шаҳридаги сутни қайта ишлаш кичик корхонаси бошлиғи Алишер Хокимов. — Шулардан “Нуъмонов Феруз” фермер хўжалиғи ҳар кун 90-100 литрдан сут етказиб бераёпти. Насиб бўлса, маҳсулот яна кўпаяди...

— Сизни шартнома режаларини бажармасликда айблаган экан, — дейман Ферузга.

— Ёлгон, тўхмат, — дейди Феруз алам билан. — Дон сотиш шартномасини 2017 йилда 119 фойза, 2018 йилда 107 фойза, 2019 йилда 116 фойзадан ошириб бажардик. Утган йили 2 гектар ерда пахта етиштириб, режани уудаллади. Утган йил ҳеч бир ташкилотдан қарзимиз қолгани йўқ. Ём-ҳашак майдонимиз — бор-йўғи 2,5 гектар. Бу йил ҳам 4 гектар ерда пахта, 6 гектар ерда дон эканмиз. Қаранг, донимиз қандай мўл. Очиғи, мен ҳокимимизга ёқмай қолганман. “Молнинг ҳоким эмас”, деган эди бир сафар. Энди еримизни қайтариб олаёпти. Қишлоғимиздан 5-10 километр узоқликдаги собиқ Улугбек номли хўжаликдаги бир фермерга еримизни қўшиб берганимиз, ўша келиб айтди. Шунча меҳнатга қўйиб қолверамизми?

Ферузжондаги ёшларга хос жўшқинлик, курашчанлик фазилати кўнгилмига чўғ ташлади. Зеро, қишлоқларда ерга меҳр қўйган ана шундай ёш тадбиркорларни тарбиялаш лозим. Бундай ёшлар келажагимиз. Масала қандай ҳал бўлишини ҳозирдан айтилмайман, аммо Ферузга нисбатан қилинган ноҳақлик албатта фож бўлади.

Қўшини Мўминобод қишлоғида ҳам қўлғаб меҳнатсевар одамлар истиқомат қилишади. Шулардан бири — олий маълумотли муҳандис Абдуҳалиқ Расулов анча йил хўжаликда ишлади, МТП раҳбари бўл-

ОЧИҚ, АММО АЧЧИҚ ГАПЛАР

КИМ ҲАҚ ЎКИ НОҲАҚ?

Шахрисабз туман ҳокимининг шу йил 14 майдаги қарори билан 25 фермернинг ери захирага олиб қўйилди. Нега?

ди. Оилада 3 ўғил ва 3 қизни улғайтириб, алга қўйишди. Ўғилларидан бири танikli спортчи, полков. 2019 йилда Қашқадарё вилояти ҳокими Зоир Тоиров ўлини мукофотлаганини севиниб айтди. Кейин аламларини баён қилди.

— Анча йил олдин қўл тармоқли фермер хўжалиғи туздик, 42 гектар еримиз бор эди, — дейди Абдуҳалиқ Расулов. — Чорва молларини кўпайтирдик, хориждан 6 бош насилли қорамол сотиб олдик. Фарзандларим ерга меҳр қўйиб улғайишди. Бугун улар мендан “Нега сизга нисбатан ноҳақлик қилишяпти?”, деб сўрашганда бағрим ўрланади.

— Шу ноҳақлик ҳақида гапириб берсангиз.

— 2019 йилнинг январида ерларни мувофиқлаштириш бўйича туманда танлов ўтказилди, — дейди Абдуҳалиқ Расулов. — Танловда бизнинг “Расулов Жамолддин Абдуҳалиқович” хўжалиғимиз ғолиб чиқди ва жами 94 гектардан зиёд ер майдонига эгалик қиладиган бўлдик. Аммо бирдан ҳамма нарса ўзгариб кетди. Танловда ҳеч нарсасга эришмаган “Тўраев Миробид Зарипович” фермер хўжалиғи ғолиб деб топилди ва еримизни олиб қўйишди. Бунга кўнмадик, ҳақимизни талаб қилдик. Шундан кейин туман ҳокимининг 2019 йил 14 февралдаги қарори билан хўжалиғимизга 10 гектар суви ер 49 йил муддатга ажратиб берилди.

— Ҳозир аҳвол қандай?

— Утган йили дон ва пахта шартномаларини тўлиқ бажардик, чорвачилик хўжалиғи бўлса-да пахта экиб келаямиз, — дейди Абдуҳалиқ Расулов. — Бироқ еримизни олиб қўйган “Тўраев Миробид Зарипович” хўжалиғи утган йили пахта ва дон режаларини бажара олмади. Ҳокимимиз Исроил Амановга шуларни айтиб, “Ноҳақ олинган еримизни қайтариб беринг” десам, парво қилмади. Бунинг устига, утган йили ижарага берилган 10 гектар еримизни яқинда захирага қайтариб олди.

Нимасини айтасиз, фермерлар кенгаши ҳам, депутатлар ҳам ёки ҳокимиятнинг бирор-бир масъул ходими ҳам даламизга келиб, ишимиз билан танишган эмас. Айни пишиқчилик бошланганда еримизни олиб қўйиш тўғрисида?

Собиқ Амир Хушвақтов ҳудуддаги “Кеш Гулшан боғи” хўжалиғи 2007 йилда чорвачилик йўналишида тузилган бўлиб, унга Гулшан Худойқулова раҳбарлик қилиб келаяпти. Жуда оғир шароитда тепалик устида молхона қуришди, кичик артизан қудуги қазиб, сув чиқаришди. Жами 12 гектар ер ҳисобидан 32 бош қорамол, яна анча қўй-қўзиси бор экан. Тагин насилли моллар сотиб олиш юзасидан шартнома тузишди. Бу хўжаликнинг ери ҳам захирага қайтарилган. Мен шу жойда “Фахриддин Раимов” хўжалиғи иш бошқарувчиси Аслиддин Раимов билан танишдим, олий маълумотли иқтисодчи, анча йил тафтиш маҳкамаларида ишлаган. Хўжаликка олий маълумотли ўғли Аловиддин раис экан. Жами ерлари 11,5 гектар, сабазвотчилик йўналишида. Дукчи қишлоғида яшаб келишяпти.

— Утган йилнинг январида ерларни йиқиллаштириш бўйича танлов ўтказилди, — дейди иш бошқарувчиси Аслиддин Раимов. — Бизнинг фермер хўжалиғимиз ғолиб чиқди, аммо ер берилмади. Ҳақсизлик туфайли Республика Бош вазирлиги, Олий Мажлиси Сенатига мурожаат қилдик. Охири, утган йили 14 февралда туман ҳокимининг қарори билан 11,5 гектар ер ажратиб берилди. Юқори ташкилотлар аралашмаса, ҳоким ҳеч қачон бизга ер бермасди. Бу йил 6 гектар ерда галла етиштирдик, 2 гектар ерда гўза парвариш қилдик. Қолган ерга озик-овкат экинлари қилинган. Ўзингиз биласиз, шу йил 9 апрелда ёққан қалин қор ва май ойи бошидаги қучли дўл катта зарар етказди, аммо қилмади. Екинларни ўстирямиз. Тут барглари совиқ урган бўлсада, пилла шартнома режасини бажардик. Очиғи, биз-

дан ҳеч ким хабар олган эмас. Тўсатдан еримизни олиб қўйишганини эшитдик. Натижада пахта ҳосилини оладиган кластер ташкилоти маблаг ажратмай қўйди. Ўз ёнимиздан пул сарфлаб, гўзага ишлов бераёلمиз. Юзимизга ниқоб тутиб, тинмай меҳнат қилаямиз.

Лекин ҳоким нега еримизни олиб қўйганини тушунмадик. Биз эрта баҳордан экин экиб, парваришлаб келаямиз. Меҳнатимизга қўйиб қоламизми? Нега йил охирини кутмади?

Биринчи мулоҳаза. Малакали иқтисодчи Аслиддин Раимов ҳақ гапни айтди. Туман фермер, деҳқон хўжалиқлари ва томорқа ерлари Шахрисабз туман кенгаши раиси С.Икромовнинг 2020 йил 16 апрелда тузган “Хулоса”си — саёз, мутахассисларни жалб қилмай, дала бошига бормай, фермерсиз тузилган ҳужжат. Икки оғиз гап билан тинмай меҳнат қилаётган, келажақ режаларини тузаётган фермерларнинг ерларини захирага қайтаришга асос йўқ эди.

Иккинчи мулоҳаза. Бу масала муҳокама қилинган халқ депутатлари туман Кенгаши сессиясига пухта ҳозирлик қилинмаган. Агар депутатларга ўзлари сайланган мавзеладаги фермер ва деҳқонларнинг ишини мутахассислар ёрдамида ўрганиш, йил охирида қўриб чиқиш топширилганда, манзара бутунлай ўзгача бўларди. Бу хали ҳаммаси эмас. Халқ депутатлари туман Кенгашининг 2020 йил 21 апрелдаги қарорининг 1-бандида шундай ёзилган: “Бог ва тоқорлардан унумли фойдаланилганда, озик-овкат маҳсулотлари эмаган фермерлар ва ташкилотлардан ер майдонларини туман ҳокимияти захирасига қайтариш тўғрисида халқ депутатлари Шахрисабз туман Кенгаши раиси И.Амановнинг ахбороти маълумот учун қабул қилинсин”. Кенгаш қарорига ҳам И.Аманов имзо чеккан. Сўнг 14 майда ҳоким 25 фермернинг

ерини захирага қайтаради. Аммо бог ва тоқорлар эмас, балки қўлғаб чорвачилик йўналишидаги хўжаликлар фаолияти ҳам тўхтатилади. Маълумки, чорвачилик ниҳоятда оғир тармоқ.

Ҳозир Шахрисабзда 30 дан кўпроқ сутни қайта ишлайдиган корхоналар фаолият кўрсатаёпти. Ерини олиб қўймаса, чорвачилик фермер хўжалиқларини кооперативларга бишлаштирилса, самара юқори бўлар эди. Чунки бугуннинг талаби шундай. Чорвачилик йўналишидаги фермер хўжалиқларининг ерига пахта эктириш ҳам нотўғри. Чунки пахта учун алоҳида ерлар ажратилган.

Шахрисабз туманида ер, можадолари қўл бўлган. 2008-2010 йилларда туманнинг собиқ ҳокими фермер хўжалиқлари ерини талон-тароҳ қилгани учун жиноий жавобгарликка тортилган эди. Бу воқеа бошқаларга сабоқ бўлиши керак эди. Аммо...

Бугун Президентимиз қарошаси билан ривожлантириш бўйича алоҳида қарор чиқарди. Ихтисослашган туманлар орасида Шахрисабз ҳам бор. Туманнинг тоғли собиқ Оқдарё хўжалиғининг қишлоқларида уруғлик қарошқа етиштириш учун яхши шaroит бор.

Элмурод Қурбоноев ҳам олиб қўйилган ерини суд орқали қайтаришга ҳаракат қилаёпти ва курашяпти. Элмурод ака ёши улуг, сув иншоотлари муҳандиси, деҳқончиликда катта малакага эга. 2000 йилларнинг ўртасида “Элмурод ўғли Элбек” фермер хўжалиғини тузиб, раислик қилиб келаётган эди. Аммо тўсатдан 2019 йил 22 январда туман ҳоким қарорини билан уларга тегишли 38,2 гектар ер майдонини захирага олиниб, кейин шу ер майдони “Очилов Жаҳонгир Бозорович” фермер хўжалиғига узоқ муддатда ижарага бериш ҳақида қарор чиқарилди.

Элмурод ака ҳақсизликка қараб турмайди, курашади. Натижада Шахрисабз шаҳар

маъмурий суди 2019 йил 4 октябрда ерни бошқага бериш ҳақидаги қарорни бекор қилади ва туман ҳокими И.Амановга жарима белгилайди. Аммо ҳоким суд қарорини тан олмайди, норозилик билдиради. Бироқ Қашқадарё вилоят маъмурий суди 17 декабрдаги ақрими билан туман ҳокимининг қассация шикоятини инобатга олмайди. Яна бир ҳужжат бор. Шахрисабз туман прокурорининг суд қарорларини ижро қилиш ҳақидаги 2020 йил 11 апрелдаги талаби ҳам бажарилмади...

Элмурод ака билан Қиёмшайх қишлоғидаги ер майдонига борамиз. У ҳориган, аммо қатъиятини йўқотмаган, келажақдаги режалари ҳақида гапирди. Мени томчилатиб сугориш усулининг афзал томонлари билан таништиради. Республика сув хўжалиғи вазирлигининг алоқа хатини кўрсатади. Унда “Элмурод бобо ўғли Элбек” фермер хўжалиғи ер майдонига Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги сугориладиган ерларнинг мелiorатив ҳолатини яхшилаш жамғармасининг кредит линияси маблаглари ҳисобидан томчилатиб сугориш жорий қилиниши кўрсатилган экан. Қизғини шундаки, туман ҳокими ҳам бир ҳужжатда шу фермер хўжалиғида томчилатиб сугоришни жорий қилишни қайд этган экан. Элмурод ака фарзандларига бош бўлиб, ўз маблагини ҳисобидан артизан қудуги қаздирибди, тайёрларлик ишларини бошлабди. Афсуски, ер майдонлари ҳануз қайтарилмади.

— Биз туман ҳокими суд қарорларини ижросини таъминламаётганини, еримизни қайтаролмаётганимиз ҳақида ҳукумат идоралари, Республика Бош прокурори, Адлия вазирлиғи ва бошқа ташкилотларга қўл бора мурожаат қилдик, — дейди у. — Ахир, суд қарори бажарилиши қонунда қатъий белгилаб қўйилган-ку! Наҳотки туман ҳокими қонунларимизга шунчалик нописанд бўлса? Мен ёши улуг бир фермер сифатида айтмакчи, бу йил 25 фермернинг ери захирага қайтарилганини адолатсиз, деб ҳисоблайман. Ишонамани, суд идоралари ва тегишли ташкилотлар тумандаги ҳақиқий вазиятга тегишли баҳо беришади...

... Ҳеч қачон халқимиз бошига бу йилгидек қўл ташвишлар тушмаган. Тождор ажал-вирус ҳамла қилди. Мамлакатимиз халқини соғ-омон сақлаш учун қатъий карантин жорий этилди. Бунинг устига, табиий офатлар қўл ташвиш келтирди. Аммо ҳаёт бир жойда тўхтаб турмайди. Бугунги кун шароитида ҳам иқтисодийни тиклаш юзасидан қўлғаб амалий чоралар белгиланди, ташкилот, корхона, тадбиркорларга қўлайликлар, имтиёзлар белгилаб берилди. Тадбиркорлар билан ҳисоб-китоблар октябр ойидан кейин бажарилиши таъкидлаб келинапти.

Айниқса, 19 май кунини ўтказилган видеоселектор йиғилишида бирорта тадбиркорнинг мулкни ноқонунли олиб қўйилса, ҳокимлар ишдан кетиш билан қўтла олмаслиғи, балки қонун ёлғизда жавоб бериши алоҳида таъкидланди. Бу оғohlантириш ҳокимлар ва бошқа раҳбарларни ҳушёр тортиштириш керак эди. Жойларда, жумладан, Яқкабў туманида ер можадолари бўлиб ўтди. Натижада олдинги ҳоким ишдан кетди. Китоб туманидаги анча фермернинг ерини захирага олиш борасидаги ҳаракатлар юқори ташкилотларнинг аралашуви билан тўхтатилди. Очиғи, бугун депутатлар ҳам уйғонини керак, фермерлар қолдиган баҳардор бўлиши зарур. Ҳақиқий вазиятдан беҳабар ҳолда сессияларда қўл қўтаришди номуақул одатдан воз кечиш вақти келмадики?

Мен ери захирага қайтарилган барча фермерлар даласида бўла оламиди. Бунга имконият йўқ эди. Аммо меҳнатсевар, тадбиркор, келажақ режалари жозибали фермерлар кўпчилиги эканлиғига ишонаман. Улар тўпчан билмай меҳнат қилишяпти. Бу сўнгги оғир ва синовли кунларда улар қўлғаб-қувватланмаса, иқтисодимизга, қўлчилик ризига хиёнат қилинган бўлади, деб ўйлаймиз.

Юнус УЗОҚОВ,
Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган журналист.

МЕНИНГ ФИКРИМ

КАДРЛАР ЖОЙ-ЖОЙИДАМИ?

Жойлардаги муаммо ва камчиликларни рўй-рост очиб бериш, уларни ҳаққоний ёритишларида мен профессионал журналистларни ҳамisha ва ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга тайёрман.

Шавкат МИРЗИЁЕВ.

«Чумчуқ сўйса ҳам, қассоб сўйсин», деган мақолни бир замоналар одамлар ҳам, матбуот ҳам тез-тез таъкидлар эди. Бу мақолнинг қадри-қиммати ҳам баянда бўлгани ёдимизда. Афсуски, бугун ундан анча узоқлашгандаймиз. Чунки, кейинги йилларда билган ҳам, билмаган ҳам чумчуқ сўядиган бўлиб қолди. Сўйса сўйибди-да, дейсизми? Менимча, гап нима ҳақда бораётганимиз... Келинг, яхшиши, очигини айтай.

Мен ўз соҳамда беш йил ўқиган, дипломли, озми-кўлими тажрибага эга журналистман. Қарийб қирқ йилдан буён умрим ўқиб, ўрганиш, ёзиш билан ўтаётти. Сиз эса олий маълумотли физик. Аммо, иккимиз ҳам бир-биримизнинг қасбимиз ҳақида эз бўлса-да, тасаввурга эгамиз. Амалиётда-чи? Сизни билмадим-у, мен физикани қўйиллашганим учун яна беш йил ўқимши керак. Бирок, иш факат шу билангина битмайди. Журналист бўлиш учун эса энг аввало, истисод керак!

Минг афсуски, бугунги кунда

олий ўқув юртларини битирганларнинг анча-чучи мутахассислиги бўйича ишга жойлаша олмади, сабрни ҳам, изланиш интилишини ҳам бир четга суриб, ўзларини ҳар томонга уриб кетишяпти. Кимлардир йўлини топиб, маоши кўпроқ бўлган соҳага ўзини уряпти. Айримлари олди-сотдиннинг бошини тутаяпти. Шу нуқтаи назардан қараганда, «Чумчуқ сўядиган» гўр ва қаддор “қассоб” қўлайиб кетди.

Яқинда тахририят топшириғи билан техника йўналишидаги олий таълим муассасасига бордим. Ректор ёрдамчисининг ичкаридан олиб чиққан жавоби бўйича маънавий-маърифий ишлар проректорига учурашдим. У институт матбуот котибига рўбарў қилди. Ишим анча енгиллашадиган бўлди-ку, дея ич-ичимдан хурсанд бўлдим. Ҳамкасбим билан танишиб олгач, унинг қайси олий ўқув юртини битиргани ва қайси нашлапарга ёзиб туриши билан қизиқдим. “Ҳамкасбим”нинг кимё университетининг кимё факультетини битиргани, га-

зетага хатто бирон-бир хабар ҳам ёзмаганини эшитган заҳотим... гапнинг рости, уни шу лавозимга олган ректордан хафа бўлдим. Матбуот котиби хижолатда қолмаслик учун,и, фурсатини бой бермай кимгадир сим қоқиб, уни ҳузурига чорлади. Бир пайла ҳақ ич-ичига дақ ўтмай, ҳонга бугдойанг, озгин, вазотизга йигит кириб келди.

— Бу киши университет АРМ (Ахборот-ресурс маркази) директори Шавкат Ганиев бўладилар (исм-фамилиялар ўзгартрилган), — деди “ҳамкасбим” Расулжон ўз ишини қўйиб қилгандай гурурланиб. — Ҳамма иш шу кишининг қўлида. Хоҳлаган саволингизга жавоб беришлари мумкин. Ўзлари зўр географ...

Бу гапдан сўнг ҳафсалам бутунлай пир бўлди. Начора, ўзимни бо-сиб олиб, максдага ўтдим. Жаҳлим чиққанича бор экан. “Зўр географ” саволларга жавоб олиш учун аввал проректор, декан, касаба уюшмаси раиси, ёшлар ташкилоти раҳбарига учрашни маслаҳат берди ва ёлкасини қисганча матбуотга алоқаси йўқлигини айтиб, хайрлашди. Мен ҳам бошқа ишнинг қолмагани учун тахририятга қайтдим. Аммо бир уни-верситетнинг бу аянчли аҳволидан сўнг ҳаёлимда турли-туман саволлар чарх ура бошлади.

Давлатимиз раҳбари қуйидан юқоригача барча соҳаларни етук, билмадсон, ташаббускор ва фидойи мутахассислар билан мустаҳкамлаш борасида қатъий талаблар қўйиб, жон қуйдираётган пайтда ҳайкалта-рош ишини қўшиқчига ёки ёзувчига олиниб топшириш тўғримида? Нега олийгоҳда матбуот хизматига қўлидан сариқ қақачалик иш келмайдиган кишиларни қўйиш керак? Номини

➔ **Нега олийгоҳда матбуот хизматига қўлидан сариқ қақачалик иш келмайдиган кишиларни қўйиш керак? Номини улугу, супраси куруқ бўлиб югурдақлик қилиб юрган матбуот хизмати вакилларидан кимга фойдаю, кимга зарар? Улардан на бирон-бир маълумот, на фикр ололмайсиз.**

улугу, супраси куруқ бўлиб югурдақлик қилиб юрган матбуот хизмати вакилларидан кимга фойдаю, кимга зарар? Улардан на бирон-бир маълумот, на фикр ололмайсиз.

муаммосидан холи эмас. Журналистика қасбнинг сир-асрори, этикаси, қонун-қондасидан ҳабарсиз. Бунинг устига, маҳоратсиз айрим шовғовзорлар ўзларини журналист ҳисоблаб, гўдайдийб юришади. Очиғи, улар аслида профессионал журналистлар обрўсини туқиб юришади. Ёки бозор иқтисоди шариоитида ҳар бири киши мутахассислиги тўғри келса-келмаса, хоҳлаган жойида ишлаши мум-

кинми? Агар «ха, мумкин», дейдиган бўлсак, унда айрим мактабларимизда мутахассислиги математик бўла туриб, йил давомида биология ва чизмачилик фанларидан ҳам дарс берган ўқитувчиндан нима фойда қуришади? Ёки мактаб юзини кўрмай, узоқ йиллар ҳокимиятда ишлаган одам туман халқ таълими бўлимига раҳбар бўлиб, нимани қўйиллатди? Бир вақтлар маънавий-маърифий ишлар проректорлари тил, адабиёт, тарих ва фалсафа соҳалари мутахас-

сислари ичидан саралаб олинар эди. Балки, ишнинг фойдали ва самарали бўлиши учун шундай йўл тутилган-дир. Нима бўлганда ҳам, ҳаёт бу ҳақда жиддий ўйлаб қўришни тақозо этмоқда. Бундан ўттиз йиллар муқаддам олий ўқув юрти ва техникумни битирган мутахассис йўлланма билан ўз йўналиши бўйича ишга юборилар ва назорат қилинар эди. У юборилган жойида ҳужжатда кўрсатилган муддатга ишлаб, раҳбариятнинг ижобий тавсифномаси билан дипломини олар ва яна ўша ерда фаолиятини давом эттириши мумкин эди. Иккинчи жомадан, қайси вилоятга қанча шифокор, қанча ўқитувчи, қанча муҳандис кераклиги рақамда аниқ кўрсатилар, бу ҳисоб-китоб техникумларда ўқийдиган ёшлар бўйича ҳам олиб борилар, шунга қараб кадр тайёрланар эди. Бу кадрлар жой-жойида ишлашини таъминлашнинг асосий омилли бўлиб, айни пайтда мутахассислар қўнимсизлигининг олдини олишда ҳам муҳим ҳисобланарди.

Мен бу мисолни келтириш билан ўша замонни мактамоқчи эмасман. Мушлақо. Бундай фикрдан тамоман йироқман. Кимки буни ўз қаричи билан ўлчаб, ёмонликка йўйдиган бўлса, янглишади. Аммо қайси даврда бўлишидан қатъи назар, яхши тажрибани инкор этмаслик керак. Бугун биз янги жағият, янги давлат барпо этаямиз. Ўш, уларнинг бунёдкорлари кимлар? Ҳеч шубҳасиз, иродаси мустаҳкам, билмидон, янгича фикрлайдиган, иймон-эътиқодли, ғайрат-шиқоватли, ташаббускор, фидойи, эл-юрт қўвончию таъшиишга камарбаста бўла ола-

диган одамлар. Улар кимлар? Мен, сиз, биз — ҳаммамиз! Бунинг учун ўзимизнигина эмас, атрофимиздагиларнинг ҳам онгио дунёқарашини буткул ўзгартаришимиз керак бўлади. «Қарс икки қўлдан чиқади», дейилгандек, бугун юқоридан бўй-руқ қўтиб ишлайдиган замон эмас. Бугун ўзи учун ҳалол меҳнат қилган киши оиласи, миллати, халқи, ватани тинчлиқи, раваққи, бахт-саодати учун ишлаган бўлади. Ана шу туйғу билан яшаш бизни эзгу мақсадлар сари илҳомлантиради, қўчимизга-қуч қўшади, юксак марраларга еталайди, ғолиблик шохсупаларига кўтаради, ҳар қандай иллатта бир тану бир жон бўлиб курашишга даъват этади. Бу эса таъмағирлик, ошана-оғайнигарчилиғу ҳамюртлик йўли билан амалга оширилладиган кинчир ишларга ва айниқса, кадрларни танлаш ҳамда жойига қўйишда адолатсизликка чек қўяди. Шундай экан, ҳар бир кадрдан мутахассислиги бўйича тўғри фойдаланиш факат самара беради.

Мутахассислиги, ишлаган соҳасидан бошқа йўналишга ўтказилган раҳбар эса янги вазифа масалаларини ўрганиб олишга вақти кетади. У ташаббус кўрсатолмайди, камчиликларни ўз вақтида бартараф эта олмайди, табиийки, ўша соҳа ривожланиши орта кетади. Бу менинг шахсий мулоҳазаларим, албатта. Эҳтимола, ҳақо ўйлаётгандирман. Марҳамат, бошқа фикрлар

ДОЛЗАРБ МАВЗУ

Бугун мамлакатимизда ахборот тайёрлаш ва тарқатишга монелик йўқ. Ҳар ким эмин-эркин ахборот тайёрлаши ва тарқатиши мумкин. Лекин ахборот тарқатувчи ким бўлишидан қатъий назар, инсон ҳуқуқи ва қадр-қимматига ҳурмат билан қарашга бурчлидир. Ахборот тарқатувчи тарқатаётган маълумоти учун жавобгарликни ўз бўйнига олиши, шунингдек, ушбу материали ўқиганга, эшитганга нима бериши юзасидан ўз виждони олдида ҳам жавоб бериши лозим.

Ахборотнинг сифати, нимага қаратилгани, яъни ғояси уни тайёрловчининг билими, дунё қарashi, маънавияти ва албатта мақсади билан чамбарчас bog-лик бўлади.

Кейинги пайтда матбуот ва оммавий ахборот воситалари, хусусан, интернет сайтлари орқали кўплаб муаммолар кўтарилаётгани, ибрат бўладиган воқеалар ёритилаётгани, жамият аъзоларини бир-бирига меҳр-шафқатли, муруватли бўлишга ундаётган чиқишлар оз эмаслигини инкор этиб бўлмайди.

Аммо, афсуслар бўлсинки, бугун интернет тармоқлари орқали тарқатилаётган хабарлар орасида инсоният ёки жамият учун зиён келтирадиган, маънавиятимизга буткул ёт маълумотлар кучайиб бормоқда. Айниқса, хиёнат, фахш тарғибот қилинаётгани билан мутлақо келишиб бўлмайди. Кейинги пайтларда эса муомала маданиятини буткул ўнатиб, одоб-ахлоқ қоидаларидан четга чиқиб, бир-бирини аёвсиз ҳақорат қилишлар одат тусига кирмоқда (вахолонки, амалдаги Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексда бировга ноҳақ тўхмат қилганлик учун (40-модда), ҳақорат учун (41-модда), шахсий ҳаёт дахлсизлигини бузганлик (46-модда) учун жавобгарлик мавжуд).

Тарбияли, маданиятли ота-онанинг фарзанди ҳеч қачон сўкинмайди, ҳақоратли сўзларни айтишини ўзига лозим кўрмайди. “Қуш уясида кўрганини қилади”, деган халқ мақоли бор, бу қадим ҳақиқатни инкор этиб бўлмайди. Бироқ бугунги ёшлар интернетда кўрганини қиладиганга айлиниб борапти. Шунинг учун ҳам бу масалага бепарқ, томошабин бўлиб қараб туриш бўлмайди, деб ўйлаймиз.

Соддароқ одамлар билмаслиги мумкин, интернетдаги фахш, зўравонлик ёки иғво шов-шувли маълумотни тарқатишни ўзига касб қилиб олганларнинг мақсади битта, у ҳам бўлса “лайк” йиғиш, ўқувчисини кўлай-

Бу борада, Эрон, Хитой, Германия ва Англия каби давлатларнинг интернет тармоқларидаги инсон маънавиятига салбий таъсир этувчи контентларни тақиқлаш, блоклаш амалиётини ўрганиш ва менталитет

“Ота” қисқа метражли фильми сценарийси устида ишлаш жараёнида таниқли режиссёр Дилмурод Масаидов ҳаётда бўлган — ўзи эшитган бир воқеани гапириб берган эди: танишларидан бири ишдан уйига қайтса, турмуш ўртоғи чет эл сериалини берилиб кўраётган экан, турмуш ўртоғининг кириб келганини ҳам сезмай қолибди. Телевизорда эса, эри бор аёл бегона эркак билан учрашиб турган жойга аёлниинг эри келаятган саҳна берилаётган экан. Буни кўраётган аёл фильмдаги хиёнаткор аёлга қарата: “Қоч, қоч тез, эринг келаяпти”- дебди.

Шунда эр хотинидан: “Нега сен хиёнаткор аёл тарафини олясан?” – деб сўраган экан... Яна бир савол: аждодларимиз авайлаб, ардоқлаб, келган кадрларимиз — шарм-ҳаё, уят, ор-номус, ёши катталарга ҳурмат деган тушунчалар ҳам бўлинганми? Бегоналаримиз бораётганми? Саббаблари нимада? Ёшларимиз “бундай маданиятни” қаердан ўрганмоқда? Асосан интернет ва айрим телесериаллардан эмасмикими?

Ўйлаб кўрсак, қизиқ савол туғилади: пиядами, ҳайдовчимни, озроқ бўлса-да, йўл қондасини

Б ИЛАСИЗМИ?

Болаларга таълим-тарбия бериш бўйича мажбуриятни бажармаслик жавобгарликка сабаб бўлади

Ота-оналар ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар томонидан воғая етмаган болаларни тарбиялаш ва уларга таълим бериш борасидаги мажбуриятларни бажармаслик, шу жумладан воғая етмаган болаларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик содир этишига олиб келиши 111 минг 500 сўмдан 669 минг сўмгача жарима солишга сабаб бўлади.

Ушбу ҳуқуқбузарликлар маъмурий жазо чораси қўлланилганидан кейин 1 йил давомида такор содир этилган бўлса, 669 минг сўмдан 1 миллион 115 минг сўмгача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади. Болаларнинг мажбурий умумий ўрта таълим, ўрта махсус, касб-ҳунар таълими олишга ота-оналар ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар томонидан тўқинлик қилиш 1 миллион 115 минг сўмдан 2 миллион 230 минг сўмгача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Ушбу ҳуқуқбузарлик маъмурий жазо чораси қўлланилганидан кейин 1 йил давомида такор содир этилган бўлса, 2 миллион 230 минг сўмдан 4 миллион 460 минг сўмгача миқдорда жарима солишга ёки 15 суткагача муддатта маъмурий қамоққа олишга сабаб бўлади.

Мажбурий ижро бюросининг қатор ваколатлари тегишли ташкилотларга ўтказилади

“Табиий газ ва электр энергиясини сотиш механизмининг тақомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” Президент Фармони (ПФ-6010-сон, 18.06.2020 й.) қабул қилинди.

Фармонга мувофиқ, 2020 йил 1 августдан Мажбурий ижро бюросининг қўйидаги ваколатлари тегишли ташкилотларга ўтказилади:

электр энергияси ва табиий газ истеъмолини назорат қилиш ва ҳисобга олишнинг замонавий автоматлаштирилган тизимлари, шунингдек, муқobil энергия манбаларининг жорий этилишини ташкил этиш ва ушбу жараёнлар устидан мониторинг ўтказишга доир вазифа ва ваколатлар – Энергетика вазирлигига;

электр энергияси ва табиий газ учун тўловларни ўз вақтида ва тўлиқ undirлишини таъминлаш, истеъмолчиларнинг қарздорлигини қамайтириш, шунингдек, электр энергияси ва табиий газ сотуви ва истеъмолини ҳисобга олиш бўйича вазифа ва ваколатлари – “Худудий электр тармоқлари” АЖ ва “Худудгаз-таъминоти” АЖнинг худудий ташкилотларига;

электр ва газ тақсимлаш тармоқларига ноқонуний уланishi, тапон-тароҳ хоплатларини аниқлаш, бартараф этиш ва олдини олишга доир ваколатлар – “Худудий электр тармоқлари” АЖ ва “Худудгазтаъминоти” АЖнинг худудий ташкилотларига ҳамда тегишли ҳуқуқни муҳофиза қилувчи органларга;

электр энергияси ва табиий газни эҳтиёт қилиш ва улардан фойдаланиш юзасидан истеъмолчиларнинг ҳуқуқий маданиятини ва масъулиятини оширишга доир вазифа ва ваколатлар – Энергетика вазирлиги, “Худудий электр тармоқлари” АЖ ва “Худудгазтаъминоти” АЖга;

энергия ресурслари учун ҳисоб-китоб қилинишини таъминлаш тизимини комплекс таҳлил қилиш, тизимли муаммоларни аниқлаш, тақомиллаштириш бўйича тақдирлар ишлаб чиқишга доир вазифалар – Энергетика вазирлигига.

Айрим солиқ имтиёзлари бекор қилинади

“Алоҳида солиқ ва боғхона имтиёзларини бекор қилиш тўғрисида” Президент фармони (ПФ-6011, 19.06.2020 й.) қабул қилинди.

Фармонга мувофиқ: — солиқлар тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган солиқлар бўйича имтиёзлар, агар уларнинг ўзида ушбу солиқдан озод қилиш тўғрисидаги тўғри кўрсатилмаган бўлса, ижтимоий солиққа нисбатан таътиб этилмайди;

Ўзбекистон президентлари бўлган юридик шахслардан сотиб олинган ишлар (хизматлар) учун ҚҚС бўйича берилган имтиёзлар, Ўзбекистонда доимий муассасалар орқали фаолиятини амалга ошираётган юридик шахслар – норезидентлар томонидан амалга оширилган ишлар (хизматлар)га таътиб этилмайди.

Шунингдек, фармонга мувофиқ Президентнинг қатор фармон ва қарорларига ўзгартиришлар киритилиб, қатор солиқ имтиёзлари бекор қилинмоқда.

Жумладан, Президентнинг ПФ-3878-сон фармонидан белгиланган ёш оила аъзоларининг солиққа тортилмаган иш ҳақи ва бошқа даромадларининг шахсий уй-жой ёки қўп қаватли уйда жондор қуриш, таъмирлаш ва сотиб олиш учун олинган ипотека кредитлари ва улар бўйича ҳисобланган фойзаларни қоплаш учун йўналтирилган маблағни даромад солиқидан озод қилиш тўғрисидаги норма 2021 йил 1 январдан бекор қилинади.

Фармон 2020 йил 1 октябрдан қучга киради.

Адлия вазирлигининг телеграмдаги “Huquqly axborot” канали.

КЎПЧИЛИКНИ ҚИЗИҚТИРГАН МАСАЛА

ИПОТЕКА КРЕДИТИ асосида уй-жой сотиб олмоқчи бўлсангиз...

Аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш орқали даромади юқори бўлмаган ҳамда уй-жой шароитларини яхшилашга муҳтож бўлган оилалар, оғир ижтимоий вазиятга тушиб қолган хотин-қизлар, мамлакатимиз ижтимоий ҳаётида фаол иштирок этаётган ёшлар ва шу тоифадаги бошқа аҳоли қатламларига қўмаклашиш ва уй-жой шароитларини яхшилашга муҳтож оилаларни давлат томонидан қўллаб-қувватлашда манзиллилик ва шаффофликни таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 28 ноябрдаги “Ипотека кредити механизмларини тақомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармони ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 25 мартдаги “Уй-жой сотиб олиш учун фуқароларга субсидия тўлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги қарор қабул қилинган.

Фармонга асосан, бозор тамойиллари асосланган ипотека кредитлари орқали аҳолини уй-жой билан таъминлашининг янги тартиби жорий этилди, унга мувофиқ:

ипотека бозорини узоқ муддатли ресурслар билан таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги пул маблағларини тижорат банклари 15 йил муддатга бозор шартлари асосида жойлаштиради;

тижорат банклари аҳолига ўз маблағлари ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан ажратиладиган маблағлар ҳисобидан ипотека кредитларини тақдим этади;

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан тижорат банкларига ажратилган маблағлар ҳисобидан ипотека кредитлари бозор ставкаси бўйича битта қарз олувчига бериладиган кредитнинг чекланган миқдори белгиланган ва қарз олувчига уй-жойнинг жойлашган

жойи ва майдонини мустақил равишда танлаш ҳуқуқи берилган ҳолда тақдим этилади;

айрим шахсларга, шу жумладан, кам таъминланган ва уй-жой шароитларини яхшилашга муҳтож бўлганларга ипотека кредити бўйича дастлабки бадал ва (ёки) фойзаларнинг бир қисmini қоплаш учун Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетидан маблағлари ҳисобидан субсидиялар тўланади.

Субсидия — ипотека кредитлари асосида уй-жой сотиб олиш учун бошлангич бадал ва (ёки) кредит фойзаларининг бир қисmini қоплаш мақсадида давлат бюджетидан фуқаро учун банкда унинг номига очилган тегишли ҳисобварағига ўтказилган маблағлар

Янги тартиб доирасидаги субсидиялар қуйидагилар:

қийлоқ жойларда — биринчи беш йил давомида ипотека кредити бўйича фойз тўловлари билан боғлиқ харажат-

ларни қоплаш учун — 10 фойзлик пунктдан ошган қисмига;

• шаҳарларда — дастлабки бадалнинг бир қисmini тўлаш билан боғлиқ харажатларни қоплаш учун уй-жой ҳисобланган қийматининг 10 фойзи миқдоридан беш йил давомида кредит бўйича фойзаларни қоплаш учун — Тошкент шаҳрида 12 фойзлик пунктдан ошган қисмига, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар шаҳарларида 10 фойзлик пунктдан ошган қисмига тўланади.

Фармонда 2020 йил мартдан бошлаб субсидиялар олиш учун аризалар Ўзбекистон Республикаси Давлат хизматлари марказлари ёки Ягона интерактив давлат хизматлари портали орқали берилиши белгиланди.

Шуни ҳам алоҳида таъкидлаш лозимки, ушбу янгилик фуқаролар томонидан турлича талқин қилинмоқда ҳамда “энди янги уйларга Давлат хизматлари марказлари орқали навбатга ёзиламан экан”, деган нотўғри тасаввурни келтириб чиқармоқда.

Аслида эса бундай эмас. Сиз оқмоқчи бўлган янги уй учун ипотека кредити бўйича дастлабки бадал ва (ёки) фойзаларнинг бир қисmini қоплаш учун субсидия (қайтариб бермаслик шарти билан қарз олиш) олиш қўриқдаги марказлар орқали амалга оширилиши режалаштирилган. Уйга рўйхатга қўйиш эса, аввалгидек ҳокимликлар томонидан амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги томонидан Адлия вазирлиги, бошқа вазирлик ва идоралар билан биргаликда субсидия тўланадиган шахсларни танлаш тартиби ва мезонларини тасдиқлаш тўғрисидаги ҳукумат қарори лойиҳаси ишлаб чиқилиб, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига киритилди. Лойиҳада, шунингдек аризнани қўриб чиқиш тартиби ва муддатлари батафсил баён этилган.

Лойиҳа билан тақлиф этилаётган тартибни батафсилроқ ёритсак, Давлат хизматлари марказлари орқали субсидия олишдаги даромади юқори бўлмаган ва уй-жой шароитларини яхшилашга муҳтож бўлган фуқароларни аниқлаш ва субсидия олишга лойиқ деб топил қисми амалга оширилади.

Ҳусусан, фуқаро Давлат хизматлари марказларига мурожаат этиб, тегишли

маълумот ва ҳужжатларни электрон тарзда тақдим этади. Кейинчалик, ваколатли ташкилотлар фуқарони мезонларга мос келишини аниқлаш мақсадида ариза ва тақдим этилган ҳужжатларни қўриб чиқади ва ҳар бир мезон учун баллар белгилайди.

Кейинги босқичда, ҳар бир ташкилот томонидан қўйилган баллар умумлаштириш учун туман/шаҳар Комиссиясига (туман/шаҳар ҳокимиятлар таркибида) юборилади ва мазкур Комиссия фуқарони ипотека кредити бўйича субсидия олишга ҳақли деб топса, субсидия бериш тўғрисидаги қарорни қабул қилади ва тегишли хабарномани Давлат хизматлари марказларига юборади. Ушбу хабарнома мурожаат қилган фуқарога юборилади.

Комиссия 10 та масъул ташкилотдан иборат бўлиб, ваколат доирасида тегишли ҳулосаларини беради.

Фуқаро хабарномани олганидан сўнг, мустақил равишда хабарномада кўрсатилган юқори қийматидан ошмаган қийматли уй-жойни ипотека кредити орқали сотиб олиш бўйича қўрилиш (пудрат) ташкилоти билан шартнома тузади ва уни тегишли ҳужжатлар билан биргаликда банкка тақдим этади.

Иштирок этувчи тижорат банки ушбу ҳужжатларни ўрганиб чиқиб, молия бўлими билан биргаликда ипотека кредити бўйича давлат бюджетидан талабгорга ажратилиши мумкин бўлган субсидия суммасини аниқлайди.

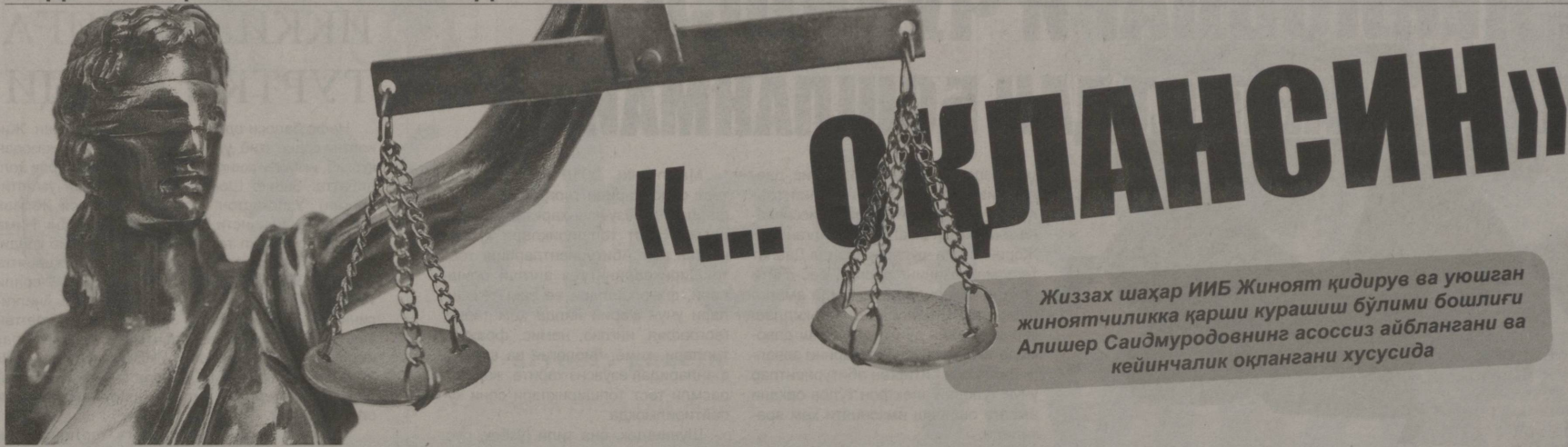
Тижорат банки туман (шаҳар) газначилик бўлимларига ипотека кредити бўйича бошлангич бадалнинг бир қисmini қоплаш учун субсидия суммасини тижорат банки томонидан кўрсатилган ҳисобварағига ўтказиб бериш учун буюртманомани юборади.

Бошлангич бадални қоплаш учун субсидия суммаси ўтказилгандан сўнг иштирок этувчи тижорат банки фуқаро билан ипотека кредити шартномасини тузади. Лойиҳа қабул қилиниб, ваколатли органлар томонидан барча зарурий ташкилий чоралар қўрилиб хизмат тўлиқ йўлга қўйилган, бу ҳақдаги батафсил маълумот Агентлик расмий саҳифалари орқали етказилади.

Жамшид ЮСУПОВ, Давлат хизматлари агентлиги Тошкент шаҳар бошқармаси бошлиғи ўринбосари.

Агар тергов ва суд идоралари адашса, фуқаролар жабрланади.

АДОЛАТ – ҚОНУН УСТУВОРЛИГИДА

Жиззах шаҳар ИИБ Жиноят қидирув ва уюшган жиноятчиликка қарши курашиш бўлими бошлиғи Алишер Саидмуродовнинг асоссиз айблангани ва кейинчалик оқлангани хусусида

Алишер Саидмуродовга оид ҳужжатлар билан танишатиб, унинг "Жасорат" медали гувоҳномаси нусхасини қўлимга олдим. 2014 йил 10 январда мукофотланган экан. Ушанда Алишер билан Ички ишлар вазирлиги Маданият саройида танишганим эсимга тушди. Жуссаси ихчам офицерни мукофот билан табриклаб, хизмат йўналишини сўраганим.

— Оператив ишдаман, — деганди Алишер.

Орадан икки йилча ўтиб, Алишерни жазасизлик танишларимдан бирдан сўрадим.

— Танийман. Яхши ҳодим эди, — деди у. — Устидан жиноий иш қўзғатиб, суд қилишди. Билишимча, у айбсиз...

Унинг тақдирини билан қизиқиб сўраб-суриштириб юрганимда тасодифан Зиёдулла Ражабов деган адвокат Алишерни яхши билишини, унинг ҳимоячиси бўлганлигини айтиб қолди.

Хўш, Алишер Саидмуродов қайси айби учун судланган эди?

Жиззах шаҳар ИИБ ЖК ва УЖҚБ бошлиғи вазифасида ишлаган Алишер Саидмуродов қўл остидаги ҳодимлари билан 2015 йилнинг 3-5 октябрь кунлари хизмат сафари билан Хоразм вилояти ва Тошкент шаҳарига боришди. Улар йўловчи сифатида Б.Зоировнинг автомашинасига ўтириб, Тошкент ва Хоразмга бориб келишган. Табиийки, ҳайдовчига хизмат ҳақи беришган. Бор гап шу.

Бирок Алишернинг ҳар қадамида "кир" қидиргани унинг "айби"ни топишди — у хизмат сафарига мансаб ваколати доирасидан четга чиққан...

Уни айблаш учун ҳайдовчи Б.Зоировдан фойдаланишган. Улар илгари бир-бирини мутлақо танимаган, билмаган.

Б.Зоиров 2013 йилда ЖИБ Жиззах шаҳар судининг ҳукми билан 7 йилга озодликдан маҳрум этилган. ЖИБ Навоий шаҳар судининг 2015 йил 30 январдаги ажрими билан Б.Зоировга тайинланган озодликдан маҳрум қилиш жазосининг ўталмаган 3 йил 3 ой 23 кун шу муддатга ахлоқ тузатиш ишлари жазосига алмаштирилган.

2015 йил 13 ноябрда Жиззах вилоят прокуратураси Алишер Саидмуродовга нисбатан жиноий иш қўзғатади. Гўёки, Алишер Саидмуродов ахлоқ тузатиш ишлари жазосини ўтаётган маҳкум Б.Зоиров бошқарувидаги машина билан Хоразм ва

ловатсиз кунларни бошидан кечирди.

"Ёз-ёзлар"дан кейин Алишер Саидмуродовнинг иши Жиноят ишлари бўйича Самарқанд вилоят суди апелляция инстанцияси (райслик қилувчи судья Т.Қодиров) да атрофлича қўриб чиқилди.

Суд ажримида қайд этилганидек, ишни қўриш вақтида амалда бўлган Ўзбекистон Республикаси ИИБнинг 2001 йил 17 ноябрдаги 298-сонли буйруғи билан тасдиқланган "Ахлоқ тузатиш ишлари, муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш тарикасидаги жазоларни ижро этиш ва шартли ҳукм қилинганларни назорат қилиш тартибига оид йўриқ-

«Саидмуродов Алишер Базарбаевичнинг ҳаракатларида Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 206-моддаси 1-қисмида назарда тутилган жиноят таркиби йўқлиги сабабли Ўзбекистон Республикаси ЖПКнинг 83-моддаси 2-бандига асосан оқлансин.

Тошкентга бориб-келишда унга жазони ўташ тартибини бузишга шароит яратиб бериб, давлат манфаатларига жиддий зиён етказганмиш.

Тергов тугаб, "иши" судга оширилади.

Алишер Саидмуродов Жиноят кодексининг 206-моддаси 1-қисми билан айбли, деб топилиб, иш ҳақининг 20 фоизи миқдорини давлат даромадига ушлаб қолган ҳолда 1 йил ахлоқ тузатиш ишлари жазоси тайинланган.

Асоссиз тергов олиб борилгани, суд эса айбловга тўлиқ "ишонгани" натижасида ички ишлар идорасининг офицери жабр кўрди: ишдан кетиб, судланди. Қанча асаббузарлик, ҳа-

нома"да ахлоқ тузатиш ишлари жазосини ўтаётган маҳкумнинг жазони ўтаётган ҳудуддан вақтинча бошқа ҳудудга чиқиши борасидаги чекловлар мавжуд эмас. Шунингдек, жиноят ишлари бўйича Жиззах шаҳар судининг 2015 йил 17 ноябрдаги Б.Зоировни ўталмаган ахлоқ тузатиш ишлари жазосини озодликдан маҳрум қилиш тарикасидаги жазо билан алмаштириш ҳақидаги ажримида ҳам маҳкумга жазони ўтаётган ҳудуддан ташқарига чиқиш каби чеклов ўрнатилмаган.

Бундан ташқари, А.Саидмуродов ва унинг ҳамкасблари "Кобальт" русумли автомашинада 2015 йил октябрь ойининг 3-5 кунлари хизмат

сафари билан Хоразм вилояти ва Тошкент шаҳарига олиб борганлиги учун ўзаро келишув асосида Б. Зоировга кунига 70.000 сўмдан тўлашган.

Шунга қўра, А.Саидмуродовнинг ҳаракатларини давлат ҳокимияти ва бошқарув органининг нормал фаолият юритишини амалга оширишга тўсқинлик қилиш, уларнинг обрўсини тўқиш, фуқароларнинг, яъни Б.Зоировнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатлари (инсон саломатлиги, эркинлиги, шаъни ва қадр-қиммати ҳамда бошқа қадриятлар)га, жамият ва давлат манфаатларига қўл микдорда зарар ёҳуд жиддий зиён етказди, деб баҳолаб бўлмайди.

А.Саидмуродовнинг бўйнига қўйилган айблов асоссизлиги тўғрисида тергов ва суд жараёнида далиллар адвокат томонидан тақдим этилган бўлса-да, уларга ҳуқуқий баҳо берилмаган. Биринчи босқич суди қонун талабларига, Олий суд Пленуми тегишли қарориди раҳбарий тушунтиришларга, Ўзбекистон Республикаси ИИБнинг буйруғи талабларига риоя қилмасдан А.Саидмуродовнинг айби ўз тасдиғини топган, деган нотўғри хулосага келган.

Ана шуларга асосан ЖИБ Самарқанд вилоят суди апелляция инстанцияси қўйидаги ажрими чиқарди:

«Саидмуродов Алишер Базарбаевичнинг ҳаракатларида Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 206-моддаси 1-қисмида назарда тутилган жиноят таркиби йўқлиги сабабли Ўзбекистон Республикаси ЖПКнинг 83-моддаси 2-бандига асосан оқлансин. Саидмуродов Алишер Базарбаевичга реабилитация қилиниши муносабати билан унга мулкӣ, маънавий ва бошқа зибни қоплаш масаласида Ўзбекистон Республикаси ЖПКнинг 304-313-моддаларида

назарда тутилган тартибда даъво талаби билан судга мурожаат қилиш ҳуқуқлари тушунтирилсин»...

Бугун Алишернинг юзи ёруғ. Тасодифни қаранг, иккинчи бор у билан ишга қайтган кун учрашдик. Жиззах вилоят ички ишлар бошқармаси бошлиғи Алишер Саидмуродовни ишга қайтганлиги билан табриклаб, яхши шогирдлар тайёрлаши лозимлигини ҳам таъкидлабди. Кадрлар бўлимидагилар эса хизмат гувоҳномаси учун майор унвонида тушилган сурат кераклигини айтишибди.

Кўчада кетаётди Алишердан бошига тушган "савдо"лар сабабини сўрадим.

— Хизмат юзасидан "уни" танирдим, — дея ўрсиниб гап бошлади Алишер. — Икки-уч бор тортишганмиз. Аламини олиш учун шу ишни қилди. Битта фактни айтмай. Кредитга олинган телевизорни пора эвазига олгансан, деб дўконни ҳам титкилашди...

Ҳаёт синовлардан иборат. Алишер ана шу синовни сабр, чидам билан енгди. Жиззах шаҳар ИИБ Жиноят қидирув ва уюшган жиноятчиликка қарши курашиш бўлими катта тезкор вакили Алишер Саидмуродов шаҳарда осийишталарни таъминлаш, ҳуқуқбузарликлар олдини олиш ва жиноятчиликка қарши курашишдек машаққатли, аммо шарафли вазифасини бажаришда давом этаётган. Сўхбатлашаётганимизда унинг қўлидаги блокнот, ва ручка диққатимни тортиди. Майор, "Жасорат" медали соҳибини Алишер Саидмуродов энди бу блокнотга жасоратлар ҳақида ёзса, ажаб эмас...

Равшан ШОДИЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ТАҚДИМОТ

ОИЛА, МЕРОС, МЕҲНАТ ҲУҚУҚЛАРИ

ҳамда ер низоси билан боғлиқ ишлар таҳлили ўрганилди

Бугунги кунда мамлакатимизда суд-ҳуқуқ ислохотлари, айниқса, фуқароларнинг ҳуқуқий маданияти ва онгини юксалтириш борасида самарали ишлар амалга оширилиб келинмоқда. Хусусан, мамлакатнинг фаровонлиги ва демократиянинг устуворлиги, аввало, жамиятда қонуннинг ҳукмронлиги билан боғлиқдир. Ушбу жараёнда нафақат қонунларнинг мукамаллиги, уларнинг ҳаётга тадбиқ этилиши ва назорати, шу билан бирга фуқаролар қонунларни тан олиши, уларга онгли равишда риоя қилиши, бўйсунishi, ижроси жараёнида бевосита фаол иштирокчи бўлиши ҳам муҳим аҳамиятга эга.

Бошқача айтганда, ҳуқуқий саводхонлик, ҳуқуқий маданият дегани фақат қонунларни билишдан иборат бўлмасдан, балки мавжуд қонунларга амал қилиш ва уларга бўйсунishi, бошқаларнинг ҳуқуқ ва эркинликларига ҳурмат билан муносабатда бўлиш, унга дахл қилмаслик ҳамда ўз ҳақ-ҳуқуқлари бузилган ҳақ ҳисобланган ҳолларда эса қонуний йўл билан ҳимояланиш учун судга мурожаат этишдир.

Суд-ҳуқуқ соҳасидаги ислохотларнинг муҳим йўналишларидан бири — аҳолининг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш борасида амалга оширилаётган ишлар натижасида фуқаролар ўз ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш учун судларга мурожаат қилишлари йилдан-йилга ортмоқда.

Кўни кеча Ўзбекистон республикаси Олий суди томонидан тайёрланган фуқаролар ҳақ-ҳуқуқлари билан боғлиқ янги қўлланмалар тақдими бўлиб ўтди. Унда Олий суд раҳбарияти, шаҳар, туман ҳокимияти ҳамда маҳалла фуқаролар йиғинларининг масъул ходимлари ва ҳуқуқшунос олимлар иштирок этди.

Олий суд раиси ўринбосари

Холмўмин Ёдгоров иштирокчиларга китоб кўринишидаги қўлланмаларни тайёрлаш жараёни ҳақида маълумот бера экан, бугунги кунда судлар фақатгина низоларни ҳал қилишга эмас, уларнинг олдини олишга ҳам катта эътибор қаратаётганини таъкидлади.

Масалан, Президентимизнинг 2019 йил 13 декабрдаги «Конституция ва қонун устуворлигини таъминлаш, бу борада жамоатчилик назоратини кучайтириш ҳамда жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисидаги қарориди белгиланган устувор вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида 2019 ва 2020 йилларда судларга берилган ариза ва шикоятлар ҳамда судлар томонидан қўрилган оила, мерос, меҳнат ҳуқуқлари ҳамда ер низоси билан боғлиқ ишлар ўрганилди, деди у. — Таҳлиллар натижасида барча фуқаролар ҳам ўз ҳақ-ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатларини суд орқали ҳимоя қилиш, суд қарорларига нисбатан шикоят бериш тартиби ва муддатлари ҳақида, шунингдек, оила, мерос, меҳнат ҳуқуқлари ҳамда ер низоси билан боғлиқ қонун талаблари

ри ҳақида зарурий маълумотларга эга эмаслиги маълум бўлди. Шу боисдан ҳам аҳолининг ҳуқуқий билимларини ошириш мақсадида «Судга мурожаат қилиш ва суд ҳужжатлари устидан шикоят бериш тартиби», «Оила муқаддас даргоҳ», «Ворислик ҳуқуқи қонун ҳимоясида», «Меҳнат ҳуқуқи қонун ҳимоясида», «Ерга нисбатан ҳуқуқнинг вужудга келиши ва бекор бўлиш тартиби» номли 5 та китоб кўринишидаги қўлланма тайёрланди.

Маълумот ўрнида шуни айтиш мумкинки, судларга берилган ариза ва шикоятлар таҳлилга қўра, ўтган йили жисмоний ва юридик шахслардан Олий судга 57 минг 766 та мурожаат келиб тушган экан. Шундан 35 минг 122 тасини назорат тартибиди суд қарорларига нисбатан келтирилган шикоятлар ташкил этган бўлса, 22 минг 644 таси эса умумий мазмундаги аризалардан иборат. Бунга фуқаролар ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиб, судга мурожаат қилиш тартибини, мурожаатни расмийлаштиришга оид амалдаги қонун талаблари

ни, шунингдек, суд жараёнларида ва суд ҳужжатлари устидан шикоят қилиш тартибини билмаслиги сабаб бўлаётганлиги тўлиқ тушунмаслиги; масъулиятсизлик, эр(хотин)нинг узоқ вақт мобайнида бир-бирдан алоҳида яшashi; эр(хотин)нинг бир-бирига хиёнат ва оилага учинчи шахсларнинг (қайнона, қайнота) аралашуви сабаб бўлган.

Шунга қўра, оилалар мустақамлигини таъминлаш, ажралишларнинг олдини олиш мақсадида Олий суд ташаббуси асосида «Дилшоҳ медиа» киностудияси томонидан суратга олинган оила бузилишининг салбий оқибатлари акс эттирилган «Фарзанд-омонат» ва «Ота» номли қисқа метражли фильмлар ажрашиб яшаётган эр-хотинлар ҳамда фарзандини меҳрибонлик уйларида топширган ота-оналар билан жойларда ўтказилган очиқ мулоқотларда намоиш этилди. Натижада 610 оила яраштирилди, меҳрибонлик уйларида тарбияланаётган ота-онаси бор 400 нафардан

нинг оилавий ҳаётга тайёр бўлмасдан оила қуриши, шунингдек, амалдаги қонун талаблари ва миллий қадриятларини тўлиқ тушунмаслиги; масъулиятсизлик, эр(хотин)нинг узоқ вақт мобайнида бир-бирдан алоҳида яшashi; эр(хотин)нинг бир-бирига хиёнат ва оилага учинчи шахсларнинг (қайнона, қайнота) аралашуви сабаб бўлган.

Шунга қўра, оилалар мустақамлигини таъминлаш, ажралишларнинг олдини олиш мақсадида Олий суд ташаббуси асосида «Дилшоҳ медиа» киностудияси томонидан суратга олинган оила бузилишининг салбий оқибатлари акс эттирилган «Фарзанд-омонат» ва «Ота» номли қисқа метражли фильмлар ажрашиб яшаётган эр-хотинлар ҳамда фарзандини меҳрибонлик уйларида топширган ота-оналар билан жойларда ўтказилган очиқ мулоқотларда намоиш этилди. Натижада 610 оила яраштирилди, меҳрибонлик уйларида тарбияланаётган ота-онаси бор 400 нафардан

ортиқ бола оиласига қайтарилди. Шундан келиб чиқиб, тайёрланган фильмлар фойдаланиши учун Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлигига ҳамда намоиш этиш учун Ўзбекистон телевидениесига тақдим этилди.

Қолаверса, меҳнат ҳуқуқи билан боғлиқ суд амалиёти таҳлиладан шу нарса маълум бўлдики, фуқаролик ишлари бўйича судлар томонидан ўтган йилда жами 188 минг 282 та қўрилган ишларнинг 4 минг 233 тасини меҳнат низолирига оид ишлар, шундан 1 минг 964 таси ишга тиклаш, 1 минг 279 таси иш ҳақини ундириш, 196 таси ходим томонидан иш бевурига етказилган зарарни қоплаш ва 700 таси бошқа меҳнат низолири билан боғлиқ ишларни ташкил этган.

Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида 775 нафар ходимнинг суд қарори асосида ишга тикланганлиги, 873 та ходимнинг иш ҳақи ундириб берилгани ҳақида иш бевурилар томонидан ходимнинг меҳнат ҳуқуқлари бузилаётганлиги ва бунга асосан иш бевури ҳамда ходимларнинг амалдаги меҳнат қонунчилиги талабларини билмаслиги сабаб бўлмоқда.

Олий суд томонидан тайёрланган қўлланмалар, инфографикалардан фойдаланилган ҳолда содда тилда баён этилган бўлиб, аҳолининг ҳуқуқий маданияти ва онгини юксалтиришга хизмат қилиши, фуқаролар ўртиндаги ўзаро муносабатларни қонуний тартибга солишга мўлжалланганлиги билан аҳамиятлидир.

Тақдимот сўнида ушбу қўлланмалардаги масалалар бўйича журналистларни қизиқтирган саволларга мутахассислар жавоб берди.

Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ИИБ ХАБАРЛАРИ

Ҳар бир жиноят жазосиз қолмайди

18 июнь кунин Наманган шаҳрида содир бўлган қотиллик жинояти бўйича Наманган вилояти ички ишлар бошқармаси бошлиғи ўринбосари — Тергов бошқармаси бошлиғи, подполковник Т.Мустафаев 19 июнь кунин санъат коллежи жамоатчилигига ахборот берди ва бу жиноят сабаблари муҳокама этилди.

Жиноятни таҳлил қилиш жараёнида унинг содир этилиши сабаблари ва оқибатларига жиддий эътибор қаратилди. Жиноятчиликнинг олдини олиш учун профилактик чора-тадбирларни кучайтириш зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

Эслатиб ўтамиз, қасддан одам ўлдирish (огирлаштирувчи ҳолатлар бўлмаган тақдирда) ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Автомобилларда нур қайтаргичларнинг йўқлиги ёки яроқсизлиги оқибатида 5 ойда юк автомобиллари билан боғлиқ 18 та ЙТХ содир бўлган

Тошкент вилояти ИИББ ЙХХБ томонидан ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш, содир бўлиши мумкин бўлган турли қўнгилсиз воқеалар, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш мақсадида юк автомобиллар ҳайдовчилари билан профилактик суҳбатлар ўтказилмоқда юк автомобилларига махсус нур қайтарувчи тасмаларни жойлаштирилиши юзасидан ҳайдовчиларга амалий кўмак кўрсатилмоқда.

Инспекторлар томонидан бир кунда ўртача 200 дан ортиқ юк автомобиллари кўздан кечирилиб, нур қайтаргичлар билан жиҳозланмиш.

Маълумот ўрнида қайд этиш жоизки, ЙХХБга қўра, юқоридаги каби автоуловларнинг нур қайтаргичлари йўқлиги ёки яроқсизлиги, ҳайдовчилар томонидан оралиқ масофанинг аниқ олинимаслиги ва бошқа турли сабаблар оқибатида жорий йилнинг ўтган даврида Тошкент вилояти ҳудудида юк автомобиллари билан боғлиқ 18 та ЙТХ қайд этилган бўлиб, фуқаролар ва автотранспортларга турли даражада зарар етган.

Ҳурматли ҳайдовчилар! Йўл ҳаракати қоидаларига қатъий амал қилинг.

«Қорадори 2020» тадбири

Наманган вилояти ДХХ Косонсой туман бўлими ва туман ИИБ ЖКБ тезкор вакиллари ҳамкорлигида ўтказилган «Қорадори 2020» теъкор тадбир давомиди Косонсой туманида яшовчи 1978 йилда тутилган фуқаронинг яшаш уйи ҳолисаси иштирокчида текширилганда, ҳовлисиди 3 туп гул тувакка ва 3 туп пластмасса яшиғида экилган наشاءсимон ўсимлик парваришланганлиги ҳамда эғнидаги шимининг чўнтағидан 2 донда целлофан пакетта ўралган гиёҳ-нашадодасига ўхшаш модда борлиги аниқланиб, текшириб қўриш учун туман ИИБга олиб берилган.

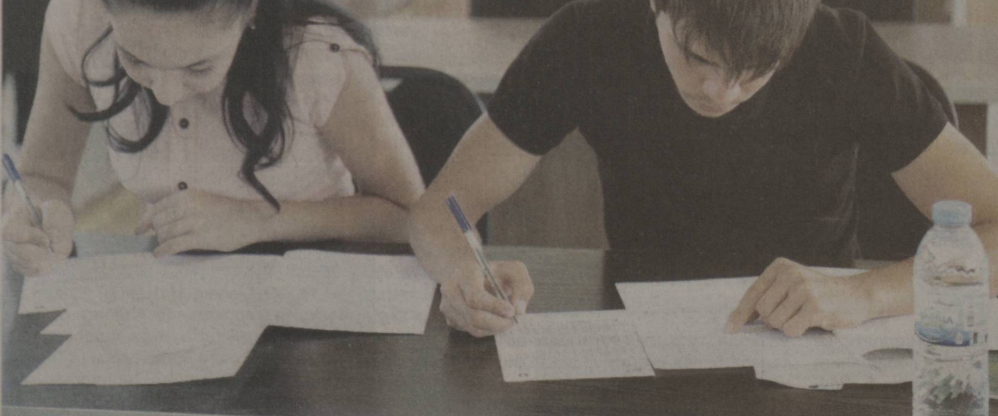
Вилоят ИИБ ЭКБнинг хулосасига қўра, ушбу 6 туп наشاء ўсимлики каннабис (наشاء) ўсимлиги экани аниқланган. Вилоят ИИБ ЭКБнинг хулосасига қўра, 2 донда целлофан пакетта ўралган модда «Гаший» гиёҳандлик моддаси бўлиб, оғирлиги 0,34 грамм экан.

Ушбу ҳолат бўйича туман ИИБ ТБ томонидан Жиноят кодексининг 276-моддаси 1-қисми ва 270-моддаси 1-қисми билан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб боришмоқда

Нилуфар ТўРАХОНОВА,
ИИБ Ахборот хизмати ходими, лейтенант.

2020/2021 ўқув йили учун истисно тариқасида бакалаврият таълим йўналишларига кириш тест синовни топшириладиган фанлар қисқарди.

КАРАНТИН ЧЕКЛОВЛАРИ ЧЎЗИЛСА, ТЕСТ СИНОВЛАРИ 1 АВГУСТДАН БОШЛАНМАЙДИ

Коронавирус пандемияси боис, мамлакатимизда жорий этилган чекловлар барча соҳалар каби таълим, хусусан, абитуриентларнинг ўқишга кириш учун тайёргарлик жараёнларига ҳам ўз таъсирини ўтказди. Шу боис 2020/2021 ўқув йилида олий таълим муассасаларига қабул жараёнларини санитария-гигиена қоидаларига тўлиқ риоя этган ҳолда ўтказиш белгиланди. Миллий матбуот марказида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат тест маркази томонидан брифинг ўтказилди.

– 2020/2021 ўқув йилида барча олий таълим муассасаларининг бакалаврият таълим йўналишларига кириш тест синовлари 1 августдан бошланиши белгиланди, – деди Давлат тест маркази бўлим бошлиғи Ф.Мирзаев. – Бунда карантин чекловларининг 1 августга қадар чўзилганлиги ҳисобга олинди. Бироқ унутмаслик керакки, агар карантин чекловлари чўзилса, мuddат ўзгариши мумкин. Тест синовлари 64 та бинода ўтказилади. Биноларни тайёр-

туриентнинг тана ҳарорати ўлчаниб, дезинфекция "туннели"дан ўтгач, ҳудуд ёки биного киритилади. Бинолар камиди 4 маротаба дезинфекция қилинади. Буларнинг бари тест топширувчилар, гуруҳ назоратчилари ва жараёнга жалб этилган бошқа шахсларнинг саломатлигини ҳимоялаш мақсадида амалга оширилади. Таъкидланишича, тест синовлари 5 минг 300 нафар гуруҳ назоратчиси жалб этилиши режалаштирилган. Бугунги кун ҳолатида 5 минг 403 нафар гуруҳ назоратчилигига номзод рўйхати шакллантирилиб, Давлат тест марказининг "STAFF" маълумотлар базасига киритилди. Улардан 1 минг 956 нафари олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари, 3 минг 447 нафари умумий ўрта таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог ходимларидир. Жорий йил 2-5 июнь кунлари гуруҳ назоратчилигига номзодлар учун масофавий ўқув-семинар машғулоти 1-босқичи якунланди. Абитуриентларни рўйхатдан ўтказиш ўтган йили Давлат хизматлари

марказлари, Ягона интерактив давлат хизматлари портали, Олий таълим муассасалари қабул комиссиялари томонидан амалга оширилган эди. Жорий йилда шулар қаторида Давлат тест марказининг расмий веб-сайти орқали ҳам онлайн режимда амалга оширилади. Шунингдек, таъкидлаш керак, онлайн рўйхатдан ўтиш давомида таълим муассасаларини аввалги йилларда битирган абитуриентлар учун тўловни электрон тўлов орқали амалга ошириш имконияти ҳам яратилади. Бугунги шароитни ҳисобга олиб, 2020/2021 ўқув йили учун истисно тариқасида бакалаврият таълим йўналишларига кириш тест синовни топшириладиган фанлар қисқарди. Жорий йилда ўтказилиши аввалдан белгиланган 3 та мажбурий фан – она тили (ўзбек, рус, қорақалпоқ тиллари), математика, Ўзбекистон тарихи фанларидан тест синовни ўтказилмайди. Фақат танланган таълим йўналишига мос 2 та мутахассислик фанларидан тест бўлиши белгиланди. Мутахассислик фанлари рўйхати 2019 йил декабрь ойида белгиланган тартибда тасдиқланиб, кенг жамоатчиликка Давлат тест марказининг dtm.uz расмий сайтыда эълон қилинган эди. Кейинги ўқув йилидан бошлаб ҳамма жараён белгиланган тартиб-қоидалар асосида бўлиб ўтади. Тест синовни топширилиши кўзда тутилган иккита мутахассислик фанининг ҳар бирида 30 тадан, жами 60 та тест топшириғи берилади. Биринчи фандан тўғри, деб топилган ҳар бир тест топшириғига 3,2 баллдан, иккинчи фандан тўғри, деб топилган ҳар бир тест топшириғига эса 3,1 баллдан берилади. Абитуриентлар умумий тўплаши мумкин бўлган энг юқори кўрсаткич 189 баллни ташкил этади.

Маълумки, 2019 йилда қабул тест синовларида география, тарих фанларида ёзувсиз харита, жадвал, расмли тест топшириқлари қўлланилган эди. Абитуриентларнинг тест топшириқларини тез англай олишлари, фикрлашлари ва вақт тежашлари учун жорий йилда ҳам тарих, география, инглиз, немис, француз тиллари, кимё, биология ва физика фанларидан ёзувсиз харита, жадвал, расмли тест топшириқлари сони кўпайтирилмоқда. Шунингдек, она тили (ўзбек, рус, қорақалпоқ тиллари) ва адабиёт фанидан мустақил ўқиш учун тавсия қилинган бадиий асарлардан тест топшириқлари сони янада ортади. Абитуриентларнинг мантикий фикрлашини ривожлантириш мақсадида матнли тестлар, яъни матн устида ишлаш билан боғлиқ бўлган тест топшириқлари сони оширилмоқда. Матнли тест топшириқларида матн таркибидаги сўзларнинг тўғри қўлланилигини ва гапларнинг тўғри шакллантирилганлигини аниқлаш, матндаги сўзларнинг маъноларини топиш ва матннинг асосий мазмунини тушуниш талаб этилади. Кимё фанидан назарий тест топшириқлар сони оширилади ва лаборатория ишлари оид тест топшириқлари тузилмоқда. Физика фанидан ҳам назарий тест топшириқлари сони оширилган ҳолда биринчи қийинлик даражасидаги тест топшириқлари сони 6 тадан 10 тагача кўпайтирилади. Шунингдек, абитуриентларга қўлайлик яратиш мақсадида "Доимий физик катталиклар жадвали" ишлаб чиқилди ва у "Кимёвий элементлар даврий системаси" каби тест синовни топшириш жараёнида абитуриентларга тақдим этилади.

Хуршид ҚОДИРОВ,
ЎзА мухбири.

БИР ЖИНОЯТ ИККИНЧИСИГА ТУРТКИ БЎЛДИ

Нафс балоси одамни ҳар қўйга соларкан. Жиноятни содир этиб, унинг фош бўлишидан, жазодан қўриқиб, иккинчи жиноятга қўл уриши ачинарли ҳол, албатта. Зариф Шокиров (исм-шарифи ўзгаририлган) "Ўзбекистон" локомотив депоси Жиззах филиали машинисти бўлиб ишлаб юрвди. Нима бўлди-ю осон пул топиш ҳавлига ўрнашиб қолди. Шундан сўнг у шериги билан келишиб, жиноятга қўл урди. У ўз бошқарувидаги "ТЭМ-2 3318"-сонли тепловоздан бир фуқарога 60 литр дизель ёнилгисини ноқонуний равишда 300.000 сўмга сотаётган вақтида далилий ашё билан қўлга тушди. Ҳолат юзасидан Жиззах вилояти ИИБ Транспортда ХТБ ЖКБ тезкор ходими М. Собиров томонидан тегишли тартибда терговга қадар текширув ҳаракатлари олиб борилди. Жиноятни исботланиб, жазога тортилишидан саросимага тушиб қолган машинист ўз айбини яшириш йўллариини излай бошлади ва бир қарорга келиб, ички ишлар ходими билан келишишга уриниб кўради. Мазкур ҳолат юзасидан 3. Шокиров Жиззах вилояти ИИБ Транспортда ХТБ ЖКБ тезкор вакили, катта лейтенант М. Собировга ишни судга чиқармаслик звазига 500 АҚШ долларини пора тариқасида таклиф қилди. Ходим фуқарони бир неча маротаба оғохлантириб, бу хатти-ҳаракати ноқонунийлигини уқтирди. Бироқ 3. Шокиров пора таклифидида қаттиқ туриб олди. Шундан сўнг М. Собиров унинг ноқонуний ҳаракатида чек қўйиб мақсадида Жиззах вилояти ИИБ бошлиғи номига билдирги билан мурожаат қилди. М. Собировнинг билдиргиси асосида Жиззах вилояти ИИБ ва Ховос транспорт прокуратураси ходимлари томонидан 2020 йил 24 февраль куни ўтказилган тезкор тадбирда 3. Шокиров М. Собировга 500 АҚШ долларини пора тариқасида бераётганида ашёвий далил билан қўлга олинди. Судда айбланувчи қилмишларига тўлиқ иқдор бўлди. Суд уни Ўзбекистон Республикаси ЖК-нинг 25,211-моддаси 1-қисмида назарда тутилган жиноятни содир қилганликда айбдор деб топди. 3.Шокировга нисбатан амалдаги қонунчиликка асосан базавий ҳисоблаш миқдорининг 50 баравари миқдоридида, яъни 11.150.000 сўм жарима жазоси тайинланди. Бу воқеа бошқаларга сабоқ бўлади, деб ўйлаймиз.

Беҳзод АЛИХОНОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Транспорт прокуратураси
бўлими бошлиғи.

РЕКЛАМА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АҲОЛИСИ ВА МЕҲМОНЛАРИ ДИҚКАТИГА!

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING АМАЛДАГИ ҚОНУНЧИЛИГИГА МУВОФИҚ, ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АҲБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ВА КОММУНИКАЦИЯЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВАЗИРЛИГИ «ЭЛЕКТРОМАГНИТ МОСЛАШУВ МАРКАЗИ» ДАВЛАТ УНИТАР КОРХОНАСИ ОҒОҲЛАНТИРАДИ:

Республика ҳудудига рухсатномасиз ва сертификатсиз олиб кирилган ҳамда сотувда бўлган ишлатилаётган радиоэлектрон алоқа воситалари (узққ масофали радиоузеллар, радиостанциялар ва бошқа радиоузелга воситалари) ўрнатилган тартибда мусодара қилинади ва уларни олиб киришни амалга оширган шахсларга нисбатан маъмурий жавобгарлик чоралари қўрилади.

Радиоэлектрон алоқа воситаларини республика ҳудудига олиб кириш учун рухсатнома олиш ва ўрнатилган тартибда рўйхатдан ўтказишни расмийлаштириш масалалари бўйича «Электромагнит мослашув маркази» ва унинг вилоят бўлинмаларига мурожаат қилинг.

Бизнинг манзиллар:

Тошкент шаҳри, Фаргона йўли кўчаси, 15-уй, телефон: (71) 202-61-69.

Андижон шаҳри, Истиклол кўчаси, 33-уй, телефон: (71) 230-64-65.

Бухоро шаҳри, академик И. Мўминов кўчаси, 2-уй, телефон: (71) 230-64-66.

Жиззах шаҳри, Ш.Рашидов кўчаси, 46-уй, телефон: (71) 230-64-68.

Нукус шаҳри, Ерназар Алақўз кўчаси, ШАТС биноси, телефон: (71) 230-64-75.

Қарши шаҳри, Мустақиллик кўчаси, 21-уй, телефон: (71) 230-64-78.

Навобий шаҳри, Амир Темури кўчаси, 4-уй, телефон: (71) 230-64-69.

Наманган шаҳри, Марғилон кўчаси, 8-«А» уй, 2-корпус, 54-хона, телефон: (71) 230-64-72.

Самарқанд шаҳри, Сельский, Колбоғ, Радио шаҳарча, телефон: (71) 230-64-80.

Термиз шаҳри, Ат-Термизий кўчаси, 28-уй, телефон: (71) 230-64-79.

Гулистон шаҳри, Мустақиллик кўчаси, 54-уй, телефон: (71) 230-64-67.

Фаргона шаҳри, Б.Марғилоний кўчаси, 30-уй, телефон: (71) 230-64-74.

Урганч шаҳри, Ал-Хоразмий кўчаси, 108-уй, 23-хона, телефон: (71) 230-64-77.

ЗАВОД «КРАНЫ И СПЕЦТЕХНИКА»

ПРОИЗВОДИТ И РЕАЛИЗУЕТ ПОД ЗАКАЗ:

ГАРАНТИЯ 1 ГОД

- ▶ Автокраны — 16, 25, 32, 50 т.
- ▶ Краноманипуляторы — 3, 5, 10 т.
- ▶ Ямобуры.
- ▶ Автовышки — 11, 18, 22, 28, 31м.
- ▶ Самосвалы — 3т, 4.5т, 9т.

Товары сертифицированы.

Адрес: Республика Узбекистан, г. Ташкент. Тел./факс: (+99871) 262-97-78, (+99871) 262-23-61. Моб.: (+99890) 188-15-33, (+99890) 187-52-05. E-mail: cst2008@mail.ru Web-site: www.avtokran.uz, www.krantas.uz